

INTERNACIONALNI
UNIVERZITET U SARAJEVU

20
Godina

INTERNACIONALNI UNIVERZITET U SARAJEVU
INTERNATIONAL UNIVERSITY OF SARAJEVO
IZVJEŠTAJ O SAMOEVALUACIJI

Sarajevo, april 2024. godine

Copyright IUS ©2024

All rights reserved.

INTERNACIONALNI UNIVERZITET U SARAJEVU – INTERNATIONAL
UNIVERSITY OF SARAJEVO

IZVJEŠTAJ O SAMOEVALUACIJI

Naziv visokoškolske institucije	INTERNACIONALNI UNIVERZITET U SARAJEVU – INTERNATIONAL UNIVERSITY OF SARAJEVO
Adresa	Hrasnička cesta 15, 71210 Ilidža Sarajevo
Kontakt telefon i faks	Tel.: 033/ 957 – 100, 957 – 101, 957 – 102 Fax: 033/ 957 – 105
Email adresa	info@ius.edu.ba
Adresa web–stranice	http://www.ius.edu.ba

SADRŽAJ

OSNOVNI PODACI O INTERNACIONALNOM UNIVERZITETU U SARAJEVU	IX
1 UVOD	1
1.1 Historija i organizacija Internacionalnog univerziteta u Sarajevu	1
1.2 Opis provedenih aktivnosti na realizaciji definiranih projekata unaprjeđenja	2
1.3 Statistički podaci	6
2 PROVOĐENJE SAMOEVALUACIJE	8
2.1 Komisija za provođenje samoevaluacije	8
2.2 Postupak samoevaluacije	9
3 STANJE KVALITETA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE U ODNOSU NA DEFINIRANE STANDARDE I KRITERIJUME	10
3.1 KRITERIJ 1. Politika osiguranja kvaliteta	10
3.2 KRITERIJ 2. Izrada i odobravanje studijskih programa	24
3.3 KRITERIJ 3. Učenje, podučavanje i vrjednovanje studenata	29
3.4 KRITERIJ 4 . Upis i napredovanje studenata, priznavanje i certificiranje	33
3.5 KRITERIJ 5. Nastavno osoblje	37
3.6 KRITERIJ 6. Resursi za učenje i podrška studentima	45
3.7 KRITERIJ 7. Upravljanje informacijama	55
3.8 KRITERIJ 8. Informiranje javnosti	60
3.9 KRITERIJ 9. Kontinuirano praćenje i periodična revizija programa	64
3.10 KRITERIJ 10. Periodično vanjsko osiguranje kvaliteta	67
4 ZAKLJUČCI UZ PRIJEDLOG AKTIVNOSTI ZA UNAPREĐENJE STANJA	68

Error! Bookmark not defined.

Lista oznaka, skraćenica i simbola

ARCH	Studijski program Arhitektura
GBE	Studijski program Genetika i bioinženjering
CS	Studijski program Računarske nauke i inženjering
CIP	Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja
ECON	Studijski program Ekonomija
ECTS	Evropski sistem prijenosa bodova
EEE	Studijski program Elektrotehnika i elektronika
ELIT	Studijski program Engleski jezik i književnost
ELS	Škola engleskog jezika
ERP	Enterprise Resource Planning
ESG	Standardi i smjernice za osiguranje kvaliteta u evropskom području visokog obrazovanja
FASS	Fakultet umjetnosti i društvenih nauka
FEDU	Edukacijski fakultet
FBA	Fakultet menadžmenta i javne uprave
FENS	Fakultet prirodnih i tehničkih nauka
FLW	Pravni fakultet
HEA	Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta Bosne i Hercegovine
IBF	Studijski program Međunarodno poslovanje i finansije
IE	Studijski program Industrijski inženjering
IR	Studijski program Međunarodni odnosi
PSIR	Političke nauke i međunarodni odnosi
IT	Informacione tehnologije
IQAC	Internal Quality Assurance Committee
IUS	International University of Sarajevo
ME	Studijski program Mašinstvo
MAN	Studijski program Menadžment
PSY	Studijski program Psihologija
SE	Studijski program Softverski inženjering
SPS	Studijski program Društvene i političke nauke
VACD	Studijski program Vizualne umjetnosti i dizajn vizualnih komunikacija
YOK	Vijeće za visoko obrazovanje Turske

Lista slika

Slika 1: Strateški ciljevi IUS-a.....	15
Slika 2: ISO9001:2015 Certifikat	70
Slika 3: Certifikat za GreenMetric World University Ranking	71
Slika 4: IUS is a recipient of the Erasmus Charter for Higher Education (ECHE) Certificate for the period 2021-2027.	71
Slika 5: Evaluacijski obrazac kojim studenti ocjenjuju rad akademskog osoblja	72
Slika 6: Primjerak obrasca koji se koristi za anketu diplomanata	73
Slika 7: Primjerak obrasca koji se koristi za anketu alumnija	74
Slika 8: Primjerak obrasca koji se koristi za studntsku anketu o kvalitetu infrastrukture i administrativnih usluga na IUS-u	75
Slika 9: Eaqals certifikat dodjeljen Školi engleskoj jezika	76
Slika 10: Upitnik za studente na razmjeni	77
Slika 11: Organizaciona šema IUS-a	Error! Bookmark not defined.

Lista tabela

Tabela 1: Metoda prikupljanja informacija.....	20
Tabela 2: Skala ocjenjivanja na IUS	30
Tabela 3: Podaci o mobilnosi studenata i osoblja od 2013.....	32
Tabela 4: Podaci o broju i strukturi zaposlenih u posljednje četiri godine	37
Tabela 5: Odnos broja studenata i akademskog osoblja	38
Tabela 6: Profesionalna usavršavanja u posljednjih pet godina	43
Tabela 7: Ukupni iznosi ugovora o autorskim djelima.....	44
Tabela 8: Skala ocjenjivanja akademskog osoblja.....	60
Tabela 9: Lista naučnoistraživačkih i razvojnih projekata u posljednjih 5 godina.....	78
Tabela 10: Primjeri saradnje ius-a sa eksternim zainteresovanim stranama.....	81

OSNOVNI PODACI O INTERNACIONALNOM UNIVERZITETU U SARAJEVU

Puni naziv na službenim jezicima u Bosni i Hercegovini glasi:

INTERNACIONALNI UNIVERZITET U SARAJEVU – INTERNATIONAL UNIVERSITY OF SARAJEVO. Skraćeni naziv: IUS.

Sjedište je u Sarajevu, u ulici Hrasnička cesta broj 15.

Univerzitet je osnovan na temelju slijedećih upravnih akata:

- Odluke Vlade Kantona Sarajevo, broj: 02–05–10404–10/03 od 18. 06. 2003. godine, objavljena u Službenim novinama Kantona Sarajevo, broj: 14/03 od 19. 06. 2003. godine, kojom je data saglasnost Fondaciji za razvoj obrazovanja za osnivanje Internacionalnog univerziteta u Sarajevu kao ustanove.
- [Rješenja](#) Ministarstva obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo, broj: 11–38–3509 od 16. 06. 2003. godine, kojim je utvrđeno da su ispunjeni zakonom predviđeni uvjeti za osnivanje Internacionalnog univerziteta u Sarajevu kao ustanove i da je Osnivač Internacionalnog univerziteta u Sarajevu Fondacija za razvoj obrazovanja.
- [Rješenja](#) Ministarstva obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo, broj: 11–01–38 od 23. 06. 2004. godine o ispunjavanju uvjeta za početak rada Internacionalnog univerziteta u Sarajevu kao ustanove, kojim je utvrđeno da su ispunjeni svi predviđeni uvjeti za početak rada u školskoj 2004/2005. godini.
- Univerzitet ima svojstvo pravnog lica koje je stekao upisom u Registar privrednih društava/poslovnih subjekata Općinskog suda u Sarajevu, pod brojem MBS: 65–05–00–24–10 (stari broj MBS: 2–82), na osnovu rješenja: Kantonalnog suda Sarajevo, broj UF/I–1905/04 od 06.10.2004. godine, Kantonalnog suda Sarajevo broj: UF/I–1656/03 od 23/10/2003. godine, Općinskog suda u Sarajevu broj: 065–0–Reg–10–003421 od 31.12.2010. godine, Općinskog suda u Sarajevu broj: 065–0–Reg–10–001737 od 11.06.2010. godine, Općinskog suda u Sarajevu broj: 065–0–Reg–09–002967 od 20.05.2010 godine, Općinskog suda u Sarajevu broj 065–0–Reg–08–003031 od 01.11.2008. godine, Općinskog suda u Sarajevu broj: UF/I–1045/05 od 30.09.2005. godine, kao i na osnovu naknadnih izmjena podataka u skladu sa zakonom.

Statut IUS-a¹ spominjan u ovom izvještaju donesen je 19.6. 2023. godine.

Organizacione jedinice u okviru Univerziteta

Univerzitet ima slijedeće organizacione jedinice:

- Fakultet prirodnih i tehničkih nauka (FENS);
 - Odsjek prirodnih nauka
 - Odsjek tehničkih nauka
- Fakultet menadžmenta i javne uprave (FBA);
 - Odsjek ekonomije i menadžmenta
 - Odsjek političkih nauka i međunarodnih odnosa
- Fakultet umjetnosti i društvenih nauka (FASS);
 - Odsjek umjetnosti
 - Odsjek društvenih nauka
 - Odsjek kulturoloških studija
 - Pravni fakultet (FLW);
 - Edukacijski fakultet (FEDU)
 - Odsjek za jezike i književnost
 - Odsjek za obrazovanje i informacijske tehnologije

¹ Postupajući u skladu sa Odlukom Ministarstva za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo, broj: 27/03-34-5519-5/23 od 12.06.2023. godine, kojom je data je saglasnost na utvrđeni prijedlog Statuta, Senat je dana 19.06.2023.godine donio novi Statut Internacionalnog univerziteta u Sarajevu.

1 UVOD

Historija i organizacija Internacionalnog univerziteta u Sarajevu

Internacionalni univerzitet u Sarajevu – International University of Sarajevo (u daljem tekstu: IUS ili Univerzitet) je osnovala Fondacija za razvoj obrazovanja (u daljem tekstu: Fondacija) 2003. godine. IUS je najveći privatni (fondacijski) univerzitet u Bosni i Hercegovini (BiH), te jedan od najvećih obrazovnih projekata na Balkanu. Nudi kvalitetno obrazovanje domaćim i stranim studentima na sva tri ciklusa studija a nastava i sva službena komunikacija odvija se na engleskom jeziku.

Tokom 20 godina postojanja Univerzitet se razvijao vrlo intenzivno i među prvima u BiH nastavu prilagodio Bolonjskim principima. Strateški usmjeren razvoj IUS-a vodio je ka unaprijeđenju kvaliteta nastave i istraživanja te reputacije Univerziteta. IUS kontinuirano radi na poboljšanju naučne i obrazovne infrastrukture kao i na inoviranju studijskih programa prilagođenih tržištu rada. Posebna pažnja se polaže učešću u naučno-istraživačkim i razvojnim projektima te mobilnosti studenata i osoblja. Uprkos mnogim izazovima s kojima se IUS suočava, uključujući i nedavnu pandemiju COVID19, Univerzitet je ostao vjeran svom prvobitnom cilju, a to je „*da bude institucija multikulturalnog razumijevanja, intelektualne otvorenosti i dugoročne regionalne i globalne saradnje*“.

U trenutku osnivanja 2003. godine IUS je imao tri fakulteta s dvanaest studijskih programa i oko tri stotine studenata. Danas ima pet fakulteta i oko dvije hiljade petsto studenata na sva tri ciklusa studija. Od toga je devetnaest dodiplomskih programa, deset programa dvojnih diploma, devetnaest programa na postdiplomskom studiju i devet programa na doktorskom studiju. Obrazovanje je organizirano kroz studijske programe koji se međusobno prožimaju omogućujući interdisciplinarnost kao i simbiozu tradicionalnih i novih disciplina. Jedan od glavnih ciljeva IUS-a jeste da postane obrazovni i prepoznatljiv istraživački centar koji će okupljati istraživače iz cijelog svijeta, a posebno brojne članove uspješne bh. naučne dijaspore. Svake godine bilježi se porast broja istraživačkih i razvojnih projekata finansiranih od strane partnera iz industrije ili EU fondova. Pored navedenog, IUS saraduje s firmama i širom zajednicom posredstvom programa obrazovanja odraslih u organizaciji našeg Centra za cjeloživotno učenje (IUS Life). IUS Life je osnovan kao posebna poslovna jedinica koja primarno obavlja djelatnost u skladu sa Zakonom o obrazovanju odraslih u Kantonu

Sarajevo.

Univerzitet posebno podstiče i promovira akademsku, kulturnu i društvenu saradnju s univerzitetima u zemlji i inostranstvu, kao i s ostalim zainteresiranim stranama koja se realizira kroz različite vidove saradnje i aktivnosti (vidjeti prilog Saradnja sa zainteresiranim stranama).

IUS je smješten u novoizgrađenom kampusu na Ilidži useljenom 2010. Kampus posjeduje modernu univerzitetsku infrastrukturu na 74.000 m² zemljišta. U okviru kampusa izgrađeno je pet zgrada, sportski tereni i parking prostori. U dvije glavne zgrade smješteni su fakulteti u kojima se nalaze učionice, uredi, ateljei, laboratorije, sportska dvorana, kantina, biblioteka, Centar za cjeloživotno učenje, Škola engleskog jezika, Umjetnička galerija IUS-a, kao i ostali centri Univerziteta. Centar za istraživanje i razvoj (eng. Research & Development Center – „RDC“) smješten je u posebnoj zgradi. U RDC-u je većina laboratorija u kojima studenti obavljaju praktični dio nastave, a profesori i istraživači rade na istraživačkim projektima. Studentski domovi su također dio kampusa, s kapacitetom od 450 ležajeva. Bitno je navesti da se u sklopu kampusa nalazi i obdanište „Kid IUS“ koje zaposlenicima i studentima - roditeljima nudi brigu o djeci, a radno vrijeme obdaništa je usklađeno s radnim vremenom Univerziteta. Kid IUS je otvoren i za druge korisnike. Navedeni resursi čine obrazovni sistem koji nudi kvalitetno obrazovanje i istraživanje u širokom polju naučnih oblasti.

Opis provedenih aktivnosti na realizaciji definiranih projekata unaprjeđenja

Komisija domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuka o akreditaciji visokoškolskih ustanova, odnosno njihovih studijskih programa, (u daljem tekstu „Komisija“), imenovana od strane HEA,² provela je postupak reakreditacije IUS-a tokom 2019. godine. Zadatak Komisije bio je da izvrši evaluaciju kriterija i indikatora za akreditaciju visokoškolske ustanove, uoči nedostatke u funkcioniranju visokoškolske ustanove, te da preporuke za unaprjeđenje rada (u daljem tekstu „Preporuke“).

Postupajući po Izvještaju o akreditaciji i Preporukama Komisije, a nakon dobijanja

² Komisija je radila je u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 100/11), Odlukom o izmjenama i dopunama odluke o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 26/19) i Odlukom o kriterijumima za akreditaciju visokoškolskih ustanova („Službeni glasnik BiH“, broj: 96/16).

akreditacije 2019.godine, izrađen je Akcioni plan za unaprjeđenje kvaliteta. IUS je sproveo sljedeće mjere ispunjavajući ove preporuka:

- Donošenje [Odluke o usvajanju Akcionog plana za unaprjeđenje kvaliteta na Internacionalnom univerzitetu u Sarajevu \(IUS\)](#)
- Usvajanje [Akcionog plana za poboljšanje i unaprjeđenje sistema kvaliteta na Internacionalnom univerzitetu u Sarajevu \(IUS\)](#)
- Podnošenje Izvještaja o realizaciji Akcionog plana za unaprjeđenje kvaliteta Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade KS za 2020., 2021. i 2022.
- Usvajanje „[Pravilnika o uspostavi i razvoju internog sistema osiguranja i upravljanja kvalitetom na Internacionalnom univerzitetu u Sarajevu \(IUS\)](#)“ - (QA Pravilnika) čijom primjenom se znatno unaprijedio sistem osiguranja kvaliteta. Na osnovu primjene navedenog QA Pravilnika, Ured za osiguranje kvaliteta redovno objavljuje interne Godišnje statističke izvještaje o radu IUS-a (eng. IUS End of Year Reports) koji omogućavaju rukovodstvu da donosi odluke i vrši planiranje na temelju činjenica, a više detalja o istom je prezentirano u obradi kriterija 3.1.

IUS je u prethodnih pet godina intenzivno radio na poboljšanju rada u nekoliko strateških oblasti.

Saradnja s partnerima iz akademske zajednice, lokalne zajednice i industrijom

Naš univerzitet je uspostavio čvrste veze s naučnom i akademskom kao i lokalnom zajednicom te predstavnicima industrije. Saradnja se odvija kroz projekte i humanitarne akcije.

Saradnja s industrijom kroz naučnoistraživačke projekte povećava se svake godine. U tabeli u Prilogu nalazi se lista projekata provedenih na IUS-u u posljednjih pet godina. Ukupan iznos uplaćen po osnovu projekata u tih posljednjih pet godina je 1.700.000,00 KM. Ovo predstavlja značajno povećanje i u zaradi i u broju i kvaliteti projekata.

Profesori saraduju s akademskom zajednicom u zemlji i svijetu putem naučnoistraživačkih projekata, naučnih konferencija i publikacija. Naši nastavnici učestvuju u COST projektima (eng. European Cooperation in Science and Technology). Većina naučnih publikacija s

afilijacijom IUS-a je rezultat saradnje s drugim visokoobrazovnim i istraživačkim institucijama.

Sarađujemo s lokalnom zajednicom i domaćom privredom kroz Centar za cjeloživotno učenje IUS Life (u daljem tekstu IUS Life) koji je upisan u Registar obrazovanja odraslih kod nadležnog Ministarstva pod rednim brojem 15. na strani 15 broj 11/04–38–1907–4/18 od 02.08.2018. godine. IUS Life je svoje djelovanje počeo u akademskoj 2013. godini sa zadatkom da odgovori potrebama tržišta rada za novim vještinama i kompetencijama. IUS Life nudi neformalne obrazovne programe prilagođene svim kategorijama bez obzira na starosnu dob, nivo obrazovanja, radni status, osposobljenost itd. Kroz ponuđene programe IUS Life omogućava polaznicima unaprjeđenje postojećih i stjecanje novih kompetencija i vještina, veću konkurentnost na tržištu rada, lični i profesionalni razvoj, te potiče društvenu uključenost i zapošljivost.

Na inicijativu Ureda za osiguranje kvaliteta, Univerzitet aktivno provodi ciljane mjere na doprinosu globalnom blagostanju putem realizacije UN Ciljeva održivog razvoja (SDG). To je prepoznato i na svjetskim ranking listama koje mjere doprinos visokoškolskih ustanova u realizaciji SDG-ija. IUS je jedini univerzitet iz Bosne i Hercegovine koji je već petu godinu za redom rangiran na [Times Higher Education \(THE\) Impact Ranking](#). Više detalja o poduzetim aktivnostima u realizaciji Globalnih ciljeva održivog razvoja može se naći na našoj internetskoj stranici.

Zajednički studij i stjecanje zajedničke diplome (Double Diploma)

U periodu od 2018. do danas, Univerzitet je potpisao sporazume o zajedničkom dodiplomskom studiju s renomiranim visokoškolskim ustanovama, Tehničkim univerzitetom u Istanbulu (Istanbul Technical University – skraćeno: ITÜ). Istanbulskim univerzitetom (Istanbul University – IÜ) i Marmara univerzitetom za ukupno jedanaest studijskih programa. Početkom 2024. godine, potpisani su dodatni protokoli sa ITÜ-om o realizaciji još dva nova zajednička studijska programa iz oblasti računarskog inženjeringa i bioinženjeringa.

Ulaganje u umjetničku i naučnu infrastrukturu

IUS je ponosan na svoju umjetničku galeriju u kojoj profesori, studenti ali i drugi umjetnici izlažu svoje radove. Galerija je otvorena za javnost i sve izložbe se najavljuju putem medija. U 2023. u održano je šest događaja, pet izložbi i jedan screening VACD Art kluba, dvije studentske izložbe i jedna s profesorima s VACD programa.

Centar za istraživanje i razvoj (Research and Development Center – RDC) posvećen je održavanju i unaprjeđenju naučnih laboratorija. U razdoblju od 2019. do 2023. godine, značajno su modernizirane postojeće laboratorije uključujući onu za ugrađene sisteme, mašinstvo, fiziku, za PCR analizu i pripremu. Oprema u RDC-u je osvježena novim tehnologijama, poput CNC mašine sa šest stepeni slobode, 3D printera, 3D skenera, autoklava i modernih analitičkih uređaja, kao što su automatski brojač ćelija, multikanalna pipeta te moderna mašina za real-time PCR analizu. Također, usavršena je i oprema u laboratoriji za mikrobiologiju gdje studenti i profesori rade na raznim projektima i koriste automatski brojač kolonija, nove inkubatore za mikrobiološke kulture, digestor, te sličnu opremu koja olakšava i ubrzava rad i napredak u ovom polju istraživanja. Izvan zgrade RDC-a ima i posebna radionica koja olakšava nastavnicima i studentima obavljanje različitih aktivnosti poput tokarenja, lemljenja, varenja i obrade materijala. Također, dvije hiljade dvadesete RDC je opremljen novim zidovima radi unaprjeđenja toplotne i zvučne izolacije kao i optimizacije rada unutar laboratorija.

Unaprjeđenje rada Univerziteta kroz implementaciju ISO standarda

U skladu s važećom strategijom i strateškim ciljem: *Izvršnost u pružanju administrativnih usluga*, rukovodstvo je donijelo odluku o uvođenju certifikata ISO 9001:2015 za Generalni sekretarijat. Njemačka certifikacijska kuća „TUV Thüringen“ odabrana je za obavljanje eksternog audita administrativnih jedinica. Eksterni audit, uz prethodnu višemjesečnu pripremu, obavljen je šestog jula 2022., a krajem tog mjeseca Generalnom sekretarijatu dodijeljen je certifikat za sistem upravljanja prema ISO standardima ISO 9001:2015. Certifikat se odnosi na administrativno upravljanje Generalnog sekretarijata (GS) Univerziteta, čije je područje primjene pružanje administrativnih i tehničkih usluga. Certifikacija je obnovljena 2023. Rad na ISO certifikaciji trajao je od 2020. do 2022., a potpuna uspostava sistema još uvijek traje. Više detalja o uvođenju standarda kvaliteta za administrativne jedinice Generalnog sekretarijata može se pročitati u okviru Kriterija 1.5.

Statistički podaci

OPĆI PODACI				
Broj fakulteta:	5			
	I ciklus	II ciklus	III ciklus	
Broj aktivnih studijskih programa:	27	16	11	
STUDENTI I STUDENTI KOJI SU ZAVRŠILI STUDIJ				
Broj studenata:	<i>2019/2020.</i>	<i>2020/2021.</i>	<i>2021/2022.</i>	<i>2022/23</i>
I ciklus ³ :	1238	1168	1334	1785
II ciklus:	141	142	128	143
III ciklus	40	33	40	39
UKUPAN BROJ STUDENATA:	1419	1343	1502	1967
Broj studenata koji su završili I ciklus studija:	228	240	185	225
Broj studenata koji su završili II ciklus studija:	59	51	43	38
Broj studenata koji su završili III ciklus studija:	3	3	----	10
Studenti	2022/23			
Strani	794			
Domaći	1173			
Ukupno	1967			
I ciklus	1785			
II ciklus	143			
III ciklus	39			
Škola engleskog jezika	410			
Diplomanti u akademskoj 2022–2023 (zbirno)				
Dodiplomski	225			
Master	38			
Doktorat	10			
AKADEMSKO OSOBLJE				

³ Određen broj studenata koji pohađaju Školu engleskog jezika (ELS).

	<i>2019/2020.</i>	<i>2020/2021.</i>	<i>2021/2022.</i>	<i>2022/23</i>
Redovni profesori	6	6	7	8
Vanredni profesori	18	16	21	22
Docenti	40	41	39	30
Viši asistenti	16	11	8	11
Asistenti	2	10	9	8
Stručni saradnici	0	0	5	4
Profesori emeritusi	2	1	1	1
Vanjski saradnici	11	25	24	40
UKUPNO	95	110	114	124

ADMINISTRATIVNO, TEHNIČKO I

OSOBLJE CENTRA ZA CJELOŽIVOTNO UČENJE

	<i>2019/2020.</i>	<i>2020/2021.</i>	<i>2021/2022.</i>	<i>2022/23</i>
Administracija i tehničko osoblje (uređi, centri i fakulteti)	64	58	63	61
Instruktori u ELS-u	20	21	26	32
Administracija ELS-a	3	3	3	4
UKUPNO	87	82	92	97

	<i>2019/2020.</i>	<i>2020/2021.</i>	<i>2021/2022.</i>	<i>2022/23.</i>
Studenti	1419	1343	1502	1967
Akademsko osoblje	95	110	114	124
Odnos broja studenata i akademskog osoblja	14.9	12.2	13.1	15.8

2 PROVOĐENJE SAMOEVALUACIJE

Komisija za provođenje samoevaluacije

Postupajući po članu 10. Pravilnika o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa (Službene novine Kantona Sarajevo, broj 21/19), Rektor IUS-a imenovao je Komisiju za provođenje postupka institucionalne reakreditacije i pripremanje Izvještaja o samoevaluaciji Internacionalnog univerziteta u Sarajevu (odluka IUS-REC-01-1170/23 od 26. 04. 2023. godine), a koja je potvrđena na 162. sjednici Senata. Komisija je sastavljena od trinaest (13) članova koji dolaze iz reda akademskog i administrativnog osoblja, kao i iz reda studenata sa sva tri ciklusa studija. Kako je u međuvremenu pomenuti pravilnik stavljen van snage te je stupio na snagu novi Pravilnika o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa (Službene novine Kantona Sarajevo, broj 48/23), postupak predmetne reakreditacije se obavlja po novom pravilniku.

Članovi Komisije su:

1. Prof. dr. Muhamed Hadžiabdić, Fakultet prirodnih i tehničkih nauka, predsjedavajući,
2. Akademik prof. dr. Asif Šabanović, Fakultet prirodnih i tehničkih nauka, član,
3. Jahja Imamović, zamjenik generalnog sekretara za pravne i administrativne poslove, član,
4. Edina Hadžiahmetović, rukovodilac Ureda za osiguranje kvaliteta, član,
5. Doc. dr. Lejla Halilović, rukovodilac Centra za istraživanje i razvoj, član,
6. Haris Jamaković, rukovodilac Službe za personal i ljudske resurse, član,
7. Sabiha Pepić - Ćinal, rukovodilac Studentske službe, član,
8. Vanr. prof. dr. Ena Kazić - Ćakar, dekan Pravni fakultet, član,
9. Amina Kerla, rukovodilac biblioteke, član,
10. Lamija Hadžimurtezić, saradnik pri Uredu za osiguranje kvaliteta, član,
11. Hilal Kovačević, predstavnik studenata I ciklusa studija, član,

12. Anes Kadić, predstavnik studenata II ciklusa studija, član,

13. Ammar Hodža, viši asistent, predstavnik studenata III ciklusa studija, član.

Postupak samoevaluacije

Izveštaj o samoevaluaciji (SER) obuhvata izvještajni period od zadnje akreditacije do podnošenja zahtjeva za obnovu. Izvještaj je pripremljen u skladu s Odlukom o kriterijima za akreditaciju visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini. U cilju pripreme Izveštaja članovi Komisije održali su niz sastanaka s upravom Univerziteta, profesorima, članovima administracije i studentima. Formirane su podgrupe sa zadacima pripreme dokumentacije i analize indikatora za svaki podkriterij samoevaluacije u skladu sa Smjericama za institucionalnu akreditaciju. Nakon provedenog postupka Komisija je pripremila Samoevaluacijski izvještaj za navedeni referentni period. Izvještaj je izvorno urađen na bosanskom a zatim preveden na engleski i turski jezik, te i usvojen na 173. sjednici Senata, 15.4.2024. godine.

3 STANJE KVALITETA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE U ODNOSU NA DEFINIRANE STANDARDE I KRITERIJUME

KRITERIJ 1. Politika osiguranja kvaliteta

Politika osiguranja kvalitete IUS-a (Politika QA-a) je definirana u Pravilniku o osiguranju kvaliteta a koji je javno dostupan dokument. Politika QA-a je prvi put usvojena 2015. a manje izmjene su urađene 2022.⁴ Tako se izražava posvećenost upravljačkih tijela i svih uposlenika stalnom unaprjeđenju kvaliteta studija, naučnoistraživačkog i umjetničkog rada kao i administrativne podrške. Cilj Politika QA-a je osigurati okvir za efikasno postizanje strateških ciljeva kao i ostvarenja misije i vizije Univerziteta. Sistem osiguranja kvaliteta utemeljen je na principima Evropskih standarda i smjernica za osiguranje kvaliteta (ESG) u Evropskom prostoru visokog obrazovanja (EHEA) putem primjenjivih standarda i zakonskog okvira u Bosni i Hercegovini, FBiH i Kantonu Sarajevo.

Ured za osiguranje kvaliteta (QA ured), u bliskoj saradnji sa svim službama kontinuirano radi na unaprjeđenju kvaliteta na našem univerzitetu. U razvoj kvalitete uključeni su studenti, akademsko osoblje, uprava, administracija, kao i vanjske zainteresirane strane.

Sistem osiguranja kvaliteta u posljednjih pet godina znatno je poboljšán, i to u više segmenata: putem poboljšanja primjene internih akata, unaprjeđenja kvaliteta radnih procesa kroz primjenu međunarodnih standarda, izrade novih internih regulacija, te povezivanja na lokalnom, regionalnom i međunarodnom planu. Tome svjedoče i uspješne eksterne akreditacije i certifikacije, ali i svakodnevni rad i uspjesi u postizanju kvaliteta nastave i istraživanja.

Najznačajniji iskorak ka poboljšanju sistema kvaliteta bilo je donošenje [Pravilnika o uspostavljanju i razvoju internog sistema osiguranja i menadžmenta kvalitete \(Book of Rules on the Establishment and Development of the Internal System of Quality Assurance and Quality Management at the International University of Sarajevo \(IUS\)\) – skraćeno QA Rule Book/QA Pravilnik.](#) koji se primjenjuje od decembra 2019. Pravilnik je kreiran u skladu sa

⁴ S obzirom na činjenicu da je Pravilnik QA-a usvojen 2019.g, te je isti još na snazi, u njemu je citirana Politika kvaliteta iz 2015.g. Također, s obzirom da je 2022.g. usvojen novi Zakon o visokom obrazovanju u KS, kao i sukcesivni niz podzakonskih akata, u tom smislu IUS je tokom 2023.g. radio na usklađivanju najvažnijih internih akata (npr. provedena je procedura izrade i donošenje novog Statuta), tako je u planu i ažuriranje Pravilnika QA-a tokom 2024.g.

Zakonom, Statutom i smjernicama ESG-a⁵. Ovaj dokument uređuje unutrašnji sistem kvaliteta sa značajnim fokusom na planiranje, izvještavanje, analizu te usvajanje korektivnih i preventivnih mjera. Pravilnikom je obuhvaćen i način obrade statističkih podataka na godišnjem nivou kao i način njihove interpretacije. Primjena ovih pravila omogućila je rukovodstvu centralizirani pristup podacima za daljne analize i planiranja. Na osnovu prikupljenih podataka, QA ured je započeo godišnje izvještavanje (*IUS End-of-Year Report*⁶) rukovodstva Univerziteta. Godišnji izvještaj se odnosi na završenu akademsku godinu a podnosi rukovodstvu. Ovaj dokument se upotunjuje s dva semestralna izvještaja o provedenoj studentskoj anketi, tj. zadovoljstvu studenata predmetima koje su pohađali i znanjem odnosno stečenim vještinama, strukturi i organizaciji predmeta, sposobnostima profesora i njihovoj posvećenosti nastavi, kao i općem osvrtu i ocjeni studenata o radu službi i institucije u cjelini. Anketa se sprovodi u skladu s formatom propisanim internim aktima a u cilju uvida u kvalitet nastave, preispitivanja ishoda učenja i zarad kontinuiranog poboljšanja nastave. Kao ulazni podatak za interpretaciju stanja kvaliteta koristi se i godišnje ankete diplomanata, (eng. Graduate survey) kao i periodično anketiranje bruceša. Na osnovu povratnih informacija iz navedenih izvještaja, planiraju se aktivnosti kako na nivou administracije tako i u obrazovnom procesu. Centraliziranjem informacija omogućen je neprekidan uvid u rad cjelokupnog sistema i dodatno poboljšan rad Univerziteta.

Prilikom analize dostavljenih informacija 2021., ustanovljeno je npr. da je u administraciji potrebno unaprijediti neke procese. S tim u vezi, rukovodstvo je odlučilo da za Generalni sekretarijat uvede certifikat ISO 9001:2015.

Kriterij 1.1

Visokoškolska ustanova određuje svoju viziju i misiju kojima djelotvorno vodi aktivnosti. Vizija i misija su izrađene i osvjježavane u konsultacijama s relevantnim zainteresiranim stranama i javno su dostupne.

Misija i vizija IUS-a

IUS, kao jedini **fondacijski i neprofitni** univerzitet u BiH, od svoga osnivanja posebnu pažnju posvećuje definiranju vlastite misije, njene svrsishodnosti i specifičnosti u okruženju u

⁵ ESG – [Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area \(ESG\) 2015](#)

⁶ Zadnji izvještaj sačinjen u julu 2023g., a u usvojen na sjednici UO u septembru iste godine.

kojem djeluje. Posebna pažnja daje se provodivosti misije te jasnoći jezika kojim je napisana.

Misija

IUS nastoji biti institucija multikulturalnog razumijevanja, intelektualne živosti i otvorenosti kao i dugoročne regionalne i globalne saradnje, ostvarene kroz obogaćivanje studenata inovativnim programima, akademskom i administrativnom izvrsnošću, strateškim partnerstvima s regionalnim i lokalnim industrijama i svrsishodnim istraživanjima promovirajući regionalno i globalno blagostanje.

Vizija

Naša vizija je da budemo vodeća visokoškolska institucija u regionu koja pruža kvalitetno obrazovanje i služi zajednici te da se potvrđujemo kao multikulturalno središte naučnih aktivnosti usmjerenih na inovacije u obrazovanju, stvaranje i primjenu znanja kroz istraživanje i projekte.

Misija i vizija se preispituju pri izradi strateških dokumenata ove kuće. Uzimajući u obzir da je važeća Strategija IUS-a za period 2022-2026 izrađena i usvojena u izvještajnom periodu (krajem 2021.g.)⁷, u konsultacijama sa zainteresiranim stranama kao i procjenom stvarnog konteksta u kojem Univerzitet radi, misija i vizija su revidirane, usaglašene s usvojenom Politikom osiguranja kvaliteta Univerziteta te formalno usvojene i javno dostupne na [zvaničnoj web stranici](#).

Misija i vizija IUS-a zasnovane su na nekoliko važnih ciljeva usaglašeni sa strategijom ovog univerziteta, a to su:

1. Posvećenost kontinuiranom poboljšanju studijskih programa, akademskoj i administrativnoj izvrsnosti, strateškom partnerstvu s regionalnom i lokalnom privredom i svrsishodnim istraživanjima promovirajući opći napredak.
2. IUS će nastaviti s unaprjeđenjem svih segmenata svoga djelovanja zasnovanog na multikulturalnom razumijevanju, poticanju intelektualne živosti i otvorenosti i dugoročnoj regionalnoj i globalnoj saradnji.

⁷ Više informacija o Strategiji IUS-a je prezentirano u sljedećem podkriteriju.

3. Ovo će biti vodeća visokoškolska institucija u regionu pružajući kvalitetno obrazovanje i služeći zajednici.
4. Naš univerzitet će se i dalje razvijati kao multikulturalno središte naučnih i umjetničkih aktivnosti usmjerenih na inovacije u obrazovanju te stvaranje i primjenu znanja kroz istraživanja.

Kriterij 1.2

Visokoškolska ustanova ima djelotvoran sistem i procedure za provođenje, praćenje i dalji razvoj svoje strategije i akcionih planova.

Ovaj univerzitet izrađuje i redovno revidira vlastitu strategiju savjetujući se s relevantnim zainteresiranim stranama. Strategija je zvanično usvojena a javno dostupna. Odnosi se na nastavni proces, istraživački rad/razvoj umjetnosti te doprinosi napretku cijelog društva utemeljena na mjerljivim strateškim ciljevima.

Univerzitet ima uspostavljen i djelotvoran sistem za izradu, provođenje i praćenje primjene strategije i akcionih planova. Sistem se zasniva na usvojenim i javno dostupnim internim aktima koji propisuju relevantne procedure i postupke. Za provedbu i nadzor procedura vezanih za strategiju uspostavljeno je Tijelo za strateški menadžment - Strategic Management Body (SMB) kojim predsjedava rektor. Sistem podrazumijeva i redovne konsultacije s relevantnim zainteresiranim stranama. Zvanično usvojena strategija javno je dostupna na našoj internetskoj stranici.

Postupak izrade Strategije IUS-a za period 2022-2026. proveden je 2021. S obzirom da je postupak završen u izvještajnom periodu, u nastavku ćemo navesti konkretan primjer praktične primjene sistema za izradu, provođenje i praćenje realizacije strategije i akcionih planova. U cilju izrade strategije Tijelo za strateški menadžment - Strategic Management Body (SMB) uspostavilo je *Radnu grupu za strateško planiranje 2022-2026*, a koja je radila u skladu s uputstvima Tijela i smjernicama navedenim u internom aktu: [Odluka o postupku za razvoj, usvajanje i implementaciju Strategije IUS-a](#).⁸ Radna grupa je imala zadatak analizirati primjenu tada važeće strategije (2016-2021) i napisati akcioni plan strateškog planiranja za naredni period navodeći aktivnosti, imenujući nositelje istih te postavljajući

⁸ Upravni odbor, Odluka br. IUS-UO08-33/2011

rokove i načine provedbe. Ova grupa održavala je sedmične online sastanke a i sastajala se povremeno uživo u tadašnjim epidemiološkim uvjetima. Razmatrani su izvještaji radnih podgrupa, provedene ankete, propisi, strategije u oblasti visokog obrazovanja kao i okruženje u kojem naš univerzitet djeluje te pretpostavljeni rizici u radu.

U okviru procesa strateškog planiranja, IUS je konsultirao Osnivača, članove Upravnog odbora, akademsko i administrativno osoblje, studente i poduzetnike. Pitali smo ih za mišljenje o misiji i viziji naše kuće, kao i o najvažnijim ciljevima kako bismo postavili ostvarive zadatke u poboljšanju kompetencija naših studenata u nestabilnom globalnom okruženju. Njihove povratne informacije potvrdile su naše suštinske vrijednosti, ali su također ukazale na potrebu za dubljom i sveobuhvatnijom saradnjom s privredom kroz više sati praktične nastave podvlačeći značaj uvođenja inovativno postavljenih studijskih programa, neophodnost stalnog savjetovanja studenata u njihovom osnaživanju vlastih mogućnosti, usmjeravanja na primijenjena istraživanja te važnost priznavanja naših diploma i izvan granica Bosne i Hercegovine.

Kao rezultat navedenih aktivnosti i smjernica uključenih strana, pripremljen je nacrt strateškog plana za period 2022-2026. Upravni odbor Univerziteta usvojio je petogodišnju Strategiju razvoja za pomenuti period (u daljnjem tekstu „Strategija“) krajem decembra 2021.godine. Strategijom su uspostavljeni glavni pravci razvoja, strateški ciljevi, te su revidirane misija i vizija pri čemu se vodilo računa da se u ciljeve ugrade i strateška opredjeljenja Kantona Sarajevo, te druge razvojne strategije u Bosni i Hercegovini, kao i da se napiše osvrt na aktuelne globalne trendove u visokom obrazovanju, a posebno u okvirima EHEA-e. Uključen je i Akcioni plan provedbe s operativnim ciljevima, mjerljivim indikatorima, rokovima i rizicima vezanim za realizaciju ovog dokumenta.

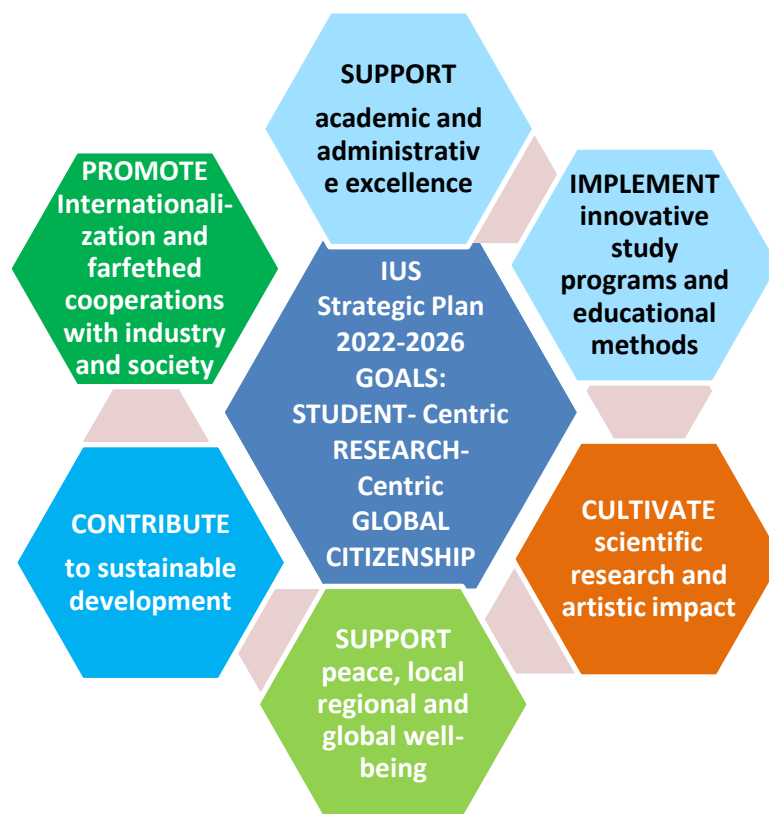
Ovaj strateški plan rezultat je pažljive analize iskustva IUS-a, procjene njegovog sadašnjeg okruženja uključujući rizike i prilike, analize unutrašnjih snaga i slabosti, te predstavlja odgovor na očekivanja zainteresiranih strana.

Provođenje mjera na izradi petogodišnje Strategije razvoja rezultiralo je:

- Usvajanjem [Strategije razvoja IUS-a za period 2022-2026](#)
- Podnošenjem Izvještaja o realizaciji Strategije Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje mlade KS za 2022.

Na operativnom planu, realizaciju Strategije nadgleda Tijelo za strateški menadžment - Strategic Management Body (SMB), koje izrađuje izvještaj s prijedlogom preventivnih i korektivnih mjera, te ga dostavlja Upravnom odboru na dalje razmatranje i usvajanje.

Pripremljen je i usvojen Prvi godišnji izvještaj o realizaciji Strategije i dostavljen Ministarstvu za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo. Prilikom razmatranja nacrtu Izvještaja o realizaciji Strategije IUS-a za 2022. zaključeno je da je potrebno revidirati određeni broj indikatora iz Akcionog plana kako bi sistem i procedure za praćenje i dalji razvoj Strategije bili djelotvorniji. U tom smislu predložen je novi set indikatora, a procedura odobravanja je u fazi realizacije. Strategija 2022-2026 javno je dostupna na našoj [web stranici](#). Na slici dolje prikazana je sinergija glavnih i operativnih ciljeva.

Slika 1: Strateški ciljevi IUS-a

Kriterij 1.3

Visokoškolska ustanova ima zvanično definiranu i javno dostupnu politiku i procedure za unutrašnje osiguranje kvaliteta, koje obuhvataju i jasne odgovornosti. Te procedure su u skladu sa strategijom univerziteta.

Uspostavljanje sistema internog osiguranja i upravljanja kvalitetom strateška je odluka upravljačkih tijela, a utemeljena je na propisima, misiji i viziji univerziteta, Strategiji, te u

usvojenoj politici kvaliteta. Sistem internog osiguranja i upravljanja kvalitetom ima za cilj poboljšanje funkcioniranja IUS-a i osiguranje kontinuiranog razvoja uz uključivanje svih zainteresiranih strana.

Politika osiguranja kvaliteta predstavljena je u uvodnom dijelu ovog kriterija (Kriterij 1). Kako bi se se ova politika efikasno provodila, bilo je nužno uspostaviti relevantne procedure i organizacijsku strukturu. Procedure za unutrašnje osiguranje kvaliteta, definirane su već pomenutim [Pravilnikom o uspostavljanju i razvoju internog sistema osiguranja kvalitete i menadžmenta kvalitete \(Book of Rules on the Establishment and Development of the Internal System of Quality Assurance and Quality Management at the International University of Sarajevo \(IUS\)\) – skraćeno QA Rule Book/ Pravilnik QA-a.](#)

Svrha Pravilnika je osiguranje djelotvornog sistema za provedbu Politike QA-a, ostvarenja misije i vizije i strateških ciljeva Univerziteta. Primjenom ovog pravilnika, znatno je unaprijeđeno prikupljanje, dostupnost i kvalitet podataka relevantnih za unapređenje radnih procesa koji se odvijaju na našem univerzitetu u svrhu pružanja što kvalitetnijeg obrazovanja, naučnoistraživačkog i umjetničkog rada kao i podrške lokalnoj i globalnoj zajednici, a čime se i podržavaju tri glavna cilja strategije, ujedno povezujući strategiju s osiguranjem kvaliteta. QA Pravilnikom, preciznije u prilogima Pravilnika, određena je vrsta podataka, način prikupljanja i obrade te prijedlog njihovog tumačenja kroz ključne indikatore uspjeha (KPI) prihvatljive za kontekst u kojem posluje Univerzitet. Kao što je prethodno već navedeno Ured za osiguranje kvaliteta, svake godine (juli-august) objavljuje Godišnji izvještaj IUS-a. Izvještaj je interne prirode i najvećim dijelom se bavi poređenjem statističkih podataka i ostvarenja u protekloj školskoj godini s dostupnim podacima o visokoškolskom obrazovanju koje objavljuju zavodi za statistiku. Cilj izvještavanja je unaprjeđenje unutrašnjeg osiguranja kvalitete i praćenja postignutih rezultata. Ovaj izvještaj prikazuju podatke koji se odnose na studente, nastavu, GPA (prosjeck ocjena) i CGPA (kumulativni prosjeck ocjena) za sve predmete u protekloj školskoj godini, podatke o naučnoistraživačkom i umjetničkom radu, projekte, međunarodne odnose i saradnju, rezultate provedenih studentskih anketa, kao i rangiranje Univerziteta za proteklu akademsku godinu.

Sistem internog upravljanja i osiguranja kvalitete uspostavljen je sljedećim dokumentima:

- [Izjava o misiji, viziji i ciljevima Internacionalnog univerziteta u Sarajevu](#)
- [Statut Internacionalnog univerziteta u Sarajevu](#)

- Strategija 2022–2026.
- Odluka o procedurama razvoja, donošenja i primjene Strategije IUS-a
- Uredba o osiguranju kvalitete na IUS-u
- Izjava o politici kvalitete
- Procedure za interno osiguranje kvalitete, 11–1064/11
- Politika Ureda za osiguranje kvalitete
- Pravilnik o usvajanju i praćenju studijskih programa
- Poslovnik o radu komisije za praćenje studijskih programa
- Metode za praćenje izvršavanja obaveza akademskog osoblja – u fazi revidiranja⁹
- Evaluacija akademskog osoblja
- Odredba Statuta kojom se regulira evaluacija akademskog osoblja
- Priručnik o sistemu upravljanja kvalitetom univerzitetskog sekretarijata – u fazi revidiranja

Opredjeljenje ka kontinuiranom unaprjeđenju kvalitete u svim područjima rada očituje se u misiji i viziji, strateškim ciljevima i izjavi o politici kvaliteta. Naš sistem za upravljanje i osiguranje kvalitete zasniva se na ESG standardima i smjernicama, domaćem zakonskom okviru kao i sistemu standarda ISO 9001, a realizira se putem jasno definiranog i transparentnog zakonskog i organizacijskog okvira. IUS QA sistem čine: interni akti, skup procedura i procesa za upravljanje i osiguranje kvalitete i tijela odgovorna za funkcioniranje sistema. Sistem se periodično evaluira i po potrebi revidira.

Tijela zadužena za upravljanje i osiguranja kvalitete uspostavljena na su:

⁹ Kao što je navedeno u uvodu u ovaj kriterij, procesom samoevaluacije je utvrđeno da su neki pravilnici nedorečeni, teško provodivi ili zastarjeli. Oni se trenutno revidiraju i stavljeni su van snage, ali ih navodimo ovdje jer su u razmatranom periodu bili na snazi. Prelazak na bespapirni E-campus neminovno će utjecati i na izmjene mnogih pravilnika, trenutno važećih.

- i. Upravni odbor/Senat
- ii. Rektorski kolegij/Komisija za internu kontrolu kvaliteta/Internal Quality Assurance Committee (University Council)
- iii. Ured za osiguranje kvaliteta
- iv. Fakultetska vijeća

Podršku navedenim tijelima pružaju sve organizacione jedinice Univerziteta dostavljanjem podataka, izvještaja, izradom akcionih planova, i sl. Ukratko o funkcijama tijela u procesima za upravljanje i osiguranje kvalitete:

Upravni odbor/Senat

Odluku o uspostavljanju i unaprjeđenju sistema internog osiguranja predlaže Senat, a razmatra i usvaja Upravni odbor koji je odgovoran osnivaču za poslovanje i rezultate rada i ovlašten da traži informacije od svih tijela.

Rektorski kolegij /Komisija za internu kontrolu kvaliteta na nivou Univerziteta–IQAC

Rektorski kolegij/Komisija za internu kontrolu kvaliteta (IQAC) stručno je savjetodavno tijelo koje odgovara rektoru i zaduženo je da inicira, nadgleda i poboljšava efikasnost i kvalitetu nastavnih, istraživačkih i drugih aktivnosti. Također, ovo tijelo je odgovorno i za održavanje i poboljšanje kvalitete i efikasnosti rada te davanje uputa u procesu vanjske evaluacije i akreditacije univerziteta i studijskih programa. [Radnom grupom komisije za internu kontrolu kvaliteta](#) predsjedava rektor ili prorektor zadužen za rad Ureda za osiguranje kvaliteta.

Ured za osiguranje kvaliteta

Ured za osiguranje kvaliteta je središnja jedinica za osiguranje kvalitete. Odlukom o politici Ureda za osiguranje kvaliteta Upravni odbor je internim aktom uspostavio Ured za osiguranje kvaliteta kao neovisno tijelo Univerziteta koje djeluje u okviru kabineta rektora. Glavne nadležnosti Ureda su:

- izrada prijedloga internih akata i obrazaca vezanih za područje osiguranja kvalitete u skladu sa ESG i domaćim zakonskim okvirom;

- praćenje izmjena legislative u području osiguranja kvalitete;
- koordinacija aktivnosti vezanih za vanjsku ocjenu kvalitete (akreditaciju) institucije i studijskih programa;
- širenje kulture kvaliteta putem organiziranja radionica, predavanja i dostupnosti informacija;
- provođenje zahtjeva za izmjene nastavnih planova i programa prema važećem pravilniku;
- provođenje studentske ankete na semestralnom nivou te izvještavanje o rezultatima;
- prikupljanje informacija o studijskim programima, kao i izvještavanje o rezultatima;
- uspostava i vođenje Registra studijskih programa;
- pružanje kontinuirane podrške i saradnje svim unutrašnjim i vanjskim zainteresiranim stranama u oblasti osiguranja kvalitete;
- praćenje procesa za osiguranje kvalitete i predlaganje mjera za poboljšanje;
- saradnja i podrška fakultetskim odborima za upravljanje kvalitetom.

Ured ima rukovodioca i dvoje asistenata. Osoblje ureda je kvalificirano i iskusno na poslovima osiguranja kvaliteta i uopće rada na Univerzitetu.

Kriterij 1.4

Unutrašnje osiguranje kvaliteta koristi mišljenja unutrašnjih i vanjskih zainteresiranih strana, te podatke iz informacionih i sistema za praćenje i evaluacije.

IUS kontinuirano prikuplja podatke putem anketa grupa, pomoću svog informacionog sistema a korisiti u analizi procesa, te u planiranju.

Ured za osiguranje kvaliteta provodi različite ankete s unutrašnjim i vanjskim činionicima kako bi dobio povratnu informaciju o kvalitetu nastave i podučavanja, naučnoistraživačkom radu te pružanju usluga zajednici. Postupci provođenja anketa sa uključenim stranama razrađeni su priložima Pravilnika QA-a.

Neke od metoda prikupljanja informacija predstavljene su u donjoj tabeli.

Tabela 1: Metoda prikupljanja informacija

	AKADEMSKO OSOBLJE	ADMINISTRACIJA	UNIVERZITETSKO ROVODITVO	FAKULTETSKI/PROGRAMSKI ODGOVORNI	STUDENTI	VANJSKI AKTERI	ALUMNI
Metode koje se primjenjuju u svrhu prikupljanja mišljenja vanjskih i unutrašnjih zainteresiranih strana							
Učešćem u upravljačkim strukturama sa pravom glasa (npr. Senat, Fakultetska vijeća, itd)	√	–	√	√	√	–	–
Učešćem u stručnim i savjetodavnim tijelima i komisijama	√	√	√	√	√	√	√
Učešćem u samoevalucionim aktivnostima i godišnjim vrednovanjima studijskih programa	√	√	–	√	√	–	–
Formalno ili neformalno, po potrebi, a na zahtjev Univerziteta	√	√	√	√	√	√	√
Učešćem u anketama na redovnoj bazi	–	–	–	–	√	–	√

Studenti, kao najvažniji sudionici u radu univerziteta, iznose mišljenje o svakom pohađanom predmetu i radu akademskog osoblja na kraju svakog semestra putem uspostavljenih procedura o provođenju studentske ankete. Ured za osiguranje kvalitete provodi proceduru anketiranja, a zatim sačinjava semestralni izvještaj o studentskom iskustvu tokom svakog semestra. Semestralni izvještaj o studentskim anketama uključuje kako kvantitativne tako i kvalitativne podatke. Izvještaj se dostavlja višim upravljačkim tijelima, gdje se analizira a zatim se cijeli postupak završava donošenjem korektivnih i preventivnih mjera. Za razliku od studenata, predstavnici poslovne zajednice i alumni se kontaktiraju periodično, a obavezno prilikom donošenja važnih dokumenata poput strategije.

Zakonom o visokom obrazovanju u Kantonu Sarajevu (2017) propisana je obaveza

visokoškolskih ustanova da zaključuju sporazume o saradnji sa Službom za zapošljavanje, Privrednom komorom i Udruženjem poslodavaca ovog kantona, što je IUS dosljedno primijenio. Ovim je dat osnov i poticaj visokoškolskim ustanovama da nastave s procesom daljeg razvijanja sistema promoviranja znanja i vještina.

Informacije o naučnom/umjetničkom stvaralaštvu (naučnim člancima i drugim vrstama publikacija) prikupljaju se uz pomoć e-campus vlastite informatičke platforme. Ovi podaci koriste se tokom ocjenjivanja akademskog osoblja kao i prilikom pisanja izvještaja o radu.

Predstavnici našeg univerziteta aktivno učestvuju u izradi dokumenata za razvoj nauke i visokoškolskog obrazovanja u Kantonu Sarajevo. Uspješna saradnja i stalna razmjena informacija uspostavljena je i s agencijama i centrima na državnom nivou, tj. Agencijom za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvaliteta Bosne i Hercegovine i Centrom za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti/područja visokog obrazovanja.

Kriterij 1.5

Sistem unutrašnjeg osiguranja kvaliteta usmjeren je ka stalnom unaprjeđenju visokoškolske ustanove i pruža podršku poboljšanju nastavnog procesa, istraživačkog rada/razvoja umjetnosti, doprinosi razvoju društva i poboljšanju upravljačkih i administrativnih procesa.

Sistem unutrašnjeg osiguranja kvaliteta na IUS-u neprekidno se analizira i nadograđuje kako bi se pružila pravovremena podrška nastavi, naučnoistraživačkom, umjetničkom radu i administraciji.

Posebna pažnja posvećena je digitalizaciji procesa. QA ured je inicirao i sproveo digitalizaciju izmjene nastavnih planova što je rezultiralo uštedom vremena svih sudionika u procesu kao i smanjenjem upotrebe papira. Web platforma e-kampus dosljedno se razvija a značajno doprinosi poboljšanju nastave i dostupnosti informacija (npr. javnom objavljivanju ažuriranih silabusa svih predmeta prije početka i elektronskog arhiviranja istih na kraju semestra). Ovaj proces je važan i s aspekta revizije nastavnih planova studijskih programa koja se provodi na fakultetima krajem akademske godine. Proces digitalizacije anketiranja studenata također je omogućio veću izlaznost studenata, a studentski komentari, koje pratimo od 2011. konstruktivniji su, što nam govori o izgradnji povjerenja između studenata i uprave.

Podrška poboljšanju nastavnog procesa

Podrška poboljšanju nastavnog procesa ostvaruje se saradnjom Univerziteta s uključenim činionicima kroz redovne i periodične procese anketiranja. Povratne informacije procjenjuje rukovodstvo koje određuje mjere za unaprjeđenje nastavnog procesa. Primjera radi, putem ankete studenti su izrazili interes za više sati praktične nastave i stručne posjete. Kao rezultat ove ankete organizirani su dodatni sati prakse. Studenti računarskih nauka i softverskog inženjeringa imali su priliku pohađati predavanja iz informatičkog sektora. Studenti prava prisustvovali su suđenjima otvorenim za javnost te posjetili su zenički zatvor, a kolege s mašinstva kakanjsku termoelektranu. Jedan od primjera poboljšanja nastavnog procesa su i periodične radionice za akademsko osoblje u organizaciji QA ureda. Jedna takva radionica održana je s temom Osiguranje kvaliteta i ishoda učenja.

Žalbe studenata su još jedan ulazni podatak za proces analize nastave te uvođenje potrebnih poboljšanja. Ovdje je bitno spomenuti i usavršavanje osoblja koje periodično vodi Ured za osiguranje kvaliteta.

Podrška istraživačkom radu i razvoju umjetnosti

Pored konkretne finansijske podrške i osiguranja resursa za istraživački rad i razvoj umjetnosti, svaki član akademskog osoblja u okviru procesa evaluacije popunjava obrasce platforme E-campus. Proces evaluacije akademskog osoblja reguliran je Statutom. Istraživačkim i umjetničkim projektima podršku pruža Centar za istraživanje i razvoj i Ured sponzoriranih projekata. Ured za osiguranje kvalitete mjeri efikasnost rada navedenih organizacionih jedinica putem anketiranja korisnika pa podnosi izvještaj rukovodstvu.

Podrška administrativnim procesima

Na administrativnom nivou osiguranje kvalitete zasnovano je na normama ISO standarda 9001:2015. Upravljački i administrativni procesi počeli su se intenzivnije poboljšavati od 2021. Naime, prilikom analize dostavljenih informacija kroz redovne godišnje izvještaje administrativnih jedinica, ustanovljena je nužnost poboljšanja. S tim u vezi, rukovodstvo je odlučilo da za Generalni sekretarijat uvede certifikat ISO 9001:2015. Prvo je pripremljeno potrebno za ISO certifikaciju kroz obuku administrativnih radnika za što je angažiran vanjski stručnjak za ISO certifikacije iz Instituta za standardizaciju BiH (BHAS). Odgovorni su bili zaduženi dostaviti QA uredu SWOT analize svojih službi, utvrditi radne procese i izraditi procesne karte, imenovati nosioce procesa. Urađena je i SWOT analiza Generalnog

sekretarijata. Na osnovu analize dostavljenog, kao i obavljenog internog audita, ustanovljene su korektivne mjere i preporuke za poboljšanje. Izvještaj o internom auditu i korektivnim mjerama usvojio je Upravni odbor i dao daljnje upute za poboljšanja upravljanja kvalitetom (QMS).

Njemačka certifikacijska kuća TUV Thüringen odabrana je za obavljanje eksterne revizije administrativnih jedinica. Revizija je obavljena 6. jula 2022. godine. Krajem jula te godine IUS-u je dodijeljen certifikat za sistem upravljanja prema ISO standardima ISO 9001:2015. Certifikat se odnosi na administrativno upravljanje Generalnog sekretarijata (GS) Univerziteta, čije je područje primjene pružanje administrativnih i tehničkih usluga. Certifikacija je obnovljena 2023.

Ukupan proces priprema za ISO certifikaciju trajao je dvije godine (od 2020. do 2022.), a uspostava sistema još uvijek traje. Iako su tokom obuke uposlenika precizno ustanovljene pojedine procedure i procesi jasno definirani, implementacija i unapređenje sistema kvaliteta će zahtijevati još nekoliko godina kako bi se obuka primijenila u radu. Naime, primjena nekih mjera zahtijeva veća materijalna ulaganja a i dodatan angažmana ljudi.

Tokom februara 2024. godine, osam administrativnih radnika pohađalo je seminar i položilo ispit za internog auditora Sistema upravljanja kvalitetom prema zahtjevima standarda BAS EN ISO 9001:2015 i BAS EN ISP 19011:2018. Izvršen je interni audit odabranih administrativnih službi u prisustvu vanjskog stručnjaka, a sve u cilju nastavka potpune primjene standarda u budućnosti.

Kriterij 1.6

Visokoškolska ima strategiju za međunarodne aspekte rada usklađenu sa općom strategijom u kojoj je dat pregled njenih međunarodnih aktivnosti kao što su projekti, bilateralni sporazumi, zajednički programi i drugo.

Jedan od strateških ciljeva ovog univerziteta je postati globalno prepoznata vodeća visokoškolska ustanova u regionu pružajući kvalitetno obrazovanje i istraživačke mogućnosti i studentima i istraživačima. Kako bi postigao ovaj cilj, IUS je razvio Strateški plan za 2022-2026 (<https://www.ius.edu.ba/en/ius-strategic-plan>) u kome su detaljno opisane aktivnosti međunarodnog usmjerenja. Strategija internacionalizacije usklađena je s ciljevima navedenim u Strateškom planu usmjeravajući se na proširenje međunarodne suradnje, privlačenje talentiranih studenata i nastavnog osoblja iz cijelog svijeta, unaprjeđenje globalne angažiranosti te promicanje međukulturnog dijaloga. Strategija određuje sljedeća ključna

područja za unaprjeđenje međunarodnog rada:

- Jačanje međunarodnih partnerstava,
- Privlačenja studenata,
- Pokretljivost nastavnika,
- Istraživačke saradnje,
- Internacionalizacija nastavnih planova,
- Raznolikost i inkluzivnost,
- Uključivanje alimnija.

KRITERIJ 2. Izrada i odobravanje studijskih programa

Kriterij 2.1

Visokoškolska ustanova ima uspostavljene procedure za predlaganje i usvajanje studijskih programa usklađene sa strategijom ove kuće.

Procedure za predlaganje, usvajanje, promjene i ocjenjivanje studijskih programa su određene u Pravilniku o pokretanju, usvajanju, promjenama i evaluaciji studijskih programa.

Poboljšani pravilnik usvojen je 2023. Na njemu su radili pravni i QA timovi a daje nedvosmislene upute koje se tiču studijskih programa. Usaglašen je sa Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo kao i kasnijim podzakonskim aktima.

Osnovna poboljšanja ovog pravilnika tiču se vremena potrebnog za provedbe izmjena u studijskim programima (vrijeme je značajno skraćeno), procedure su digitalizirane a arhiva izmjena dostupna u elektronskom obliku. Ovim pravilnikom određuje se postupak pokretanja odnosno usvajanja novih studijskih programa kao i načini promjene i evaluacije postojećih programa na svim ciklusima studija i drugih oblika obrazovanja. Uređuju se i načini ukidanja ili privremene obustave programa ili predmeta. Određeni su i propisani načini dokumentiranja, nadležnosti, odgovornosti, redoslijed, rokovi za redovno praćenje, pregled, preispitivanje, izmjene, dopune, osavremenjivanje i evaluacija studijskih programa na svim ciklusima i oblicima obrazovanja u ovoj ustanovi.

Kurikularna komisija je stalna komisija za praćenje nastavnih planova i programa. Razmatra prijedloge i daje mišljenje za izmjene i dopune postojećih studijskih programa. Kurikularna komisija sastaje se redovno u prvoj polovini svakog aprila radi razmatranja prijedloga većih izmjena programa, kao i uvođenje novih, a u drugoj polovini juna i decembra razmatra eventualne prijedloge za manje izmjene. Način rada i izbor članova Kurikularne komisije dat je [Poslovníkom o radu Kurikularne komisije](#).

Formalni prijedlog za pokretanje i usvajanje novog studijskog programa daje vijeće svakog fakulteta dostavljajući taj nacrt elaborata Uredu za osiguranje kvaliteta na propisanom formatu [F-166](#)¹⁰. Elaborat sadrži sljedeće:

1. obrazloženje za pokretanje novog programa,
2. opravdanje za pokretanje na temelju provedene analize potreba, koja mora uključivati mišljenje raznih uključenih strana,
3. usklađenost tog prijedloga sa Strategijom razvoja Kantona Sarajevo,
4. objašnjenje doprinosa novog programa ciljevima održivog razvoja i općoj kvaliteti života u Kantonu Sarajevo, BiH i regiji,
5. kratku analizu mogućeg zaposlenja studenata nakon diplomiranja, koja uključuje mišljenje tri organizacije s tržišta rada relevantne za predloženi studijski program i provedenu anketu o mogućnostima zapošljavanja,
6. usporedivost s postojećim programima u EU ili svijetu, kao i dodanu vrijednost/inovativnost predloženog,
7. ishode učenja određene i opisane na svakom nivou programa i povezane sa standardima kvalifikacija, osnovama Kvalifikacijskog okvira u BiH i Kvalifikacijskim okvirom

¹⁰ S obzirom na okolnost kojom je nadležnost za usvajanje novih studijskih programa u skladu sa važećim Zakonom o visokom obrazovanju u Kantonu Sarajevo, u potpunosti prenesena na visokoškolske ustanove, ističemo da je pomenuti format elaborata bio predmetom intenzivnog ažuriranja i sadržajnog unaprjeđenja u zadnjih godinu dana.

Europskog prostora visokog obrazovanja (QF-EHEA),

8. korelacijsku matricu ishoda učenja iz standarda kvalifikacija s ishodima učenja predloženog programa,
9. povezanost sa Strategijom 2022-2026,
10. podatke o dostupnim institucijama planiranim za studentsku praksu i praktični dio nastave ili istraživanja,
11. kurikulum i silabuse koji moraju sadržavati: pregled obaveznih i izbornih predmeta, tj. sadržaj nastavnog materijala za svaki predmet (podijeljen prema broju sedmica/nastavnih jedinica u jednom semestru), opterećenje studenata po predmetu, vrijednost bodova za svaki predmet izraženu u skladu s ECTS-om, metode provjere i evaluacije kontinuiranog stjecanja znanja studenata, vrijednost ECTS bodova za završni rad na prvom i drugom ciklusu studija, metode osiguranja kvalitete, popis obavezne i dodatne literature za svaki pojedinačni predmet, obaveznu i specifičnu opremu za provođenje programa/predmeta prema zahtjevima naučnog/umjetničkog polja.

Vijeće fakulteta nakon dobijanja pozitivnog mišljenja Kurikularne komisije elaborata upućuje zahtjev Senatu. Prije donošenja konačne odluke Senata o uvođenju novog studijskog programa, Upravni odbor daje odobrenje.

U skladu s članom 27. stav (4) Pravilnika o postupku osnivanja i utvrđivanja uslova za upis u registar akreditovanih visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo i registar akreditovanih studijskih programa visokoškolskih ustanova na području Kantona Sarajevo (Službene novine Kantona Sarajevo broj 46/23), propisana je obaveza svake visokoškolske ustanove da obavijesti Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade sarajevskog kantona o uvođenju novog ili promjeni postojećeg studijskog programa.

Pored gore navedene procedure uspostavljanja novih programa, Univerzitet je pomenutim pravilnikom također regulirao i postupke uz pomoć kojih se vrši promjene u postojećim studijskim programima. Važno je napomenuti da su aktivnosti na reviziji postojećih programa također usko vezane za uspostavljanje novih ili zamrzavanje statusa neaktivnih programa.

Studijski programi redovno se analiziraju i dopunjuju nastavnim predmetima koji tretiraju savremene teme i tehnologije a s ciljem osposobljavanja studenata za napredovanje u karijeri.

Spomenut ćemo samo neke predmete uvedene u studijske programe u posljednjih pet godina: *Međunarodno poslovno pravo* (Pravni fakultet), *Osnovni principi animacije* (Fakultet umjetnosti i društvenih nauka, studijski program Vizualne umjetnosti i dizajn vizualnih komunikacija), *Procjena uticaja na životnu sredinu* (Fakultet prirodnih i tehničkih nauka, studijski program Arhitektura), *Savremeni pristupi analizi genoma* (Fakultet prirodnih i tehničkih nauka, studijski program Genetika i bioinženjering), *Osnove i principi kibernetičke sigurnosti kvantnog računarstva* (Fakultet prirodnih i tehničkih nauka, studijski program Računarske nauke), *Uvod u akademsko pisanje* (Fakultet umjetnosti i društvenih nauka, studijski program engleskog jezika i književnosti).

U skladu s vizijom i misijom IUS-a, Strateškim planovima za period 2022-2026, Strategijom razvoja Kantona Sarajevo 2021-2027, Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, kao i dubinskom analizom i ispitivanjem javnog mnijenja, univerzitetskih zainteresovanih strana, a prateći savremene svjetske trendove u nauci i tržištu rada, Internacionalni univerzitet u Sarajevu odlučio je da od akademske 2023/24. godine otvori i tri nova studijska programa:

- Menadžment u ugostiteljstvu i turizmu, na Odsjeku ekonomije i menadžmenta, FBA, I ciklus studija (skraćemo: HTM),
- Vještačka inteligencija i inženjering podataka (skraćeno: AIDE) Odsjek tehničkih nauka, FENS, I ciklus studija
- Računarska biologija, Odsjek prirodnih nauka, FENS, II ciklus studija.

Univerzitet od 2018. vodi zbirni interni registar studijskih programa koji ažurira Ured za osiguranja kvaliteta. [Odlukom rektora se preciznije propisuje postupak upisa](#), izgled i sadržaj, način vođenja registra, te druga relevantna pitanja u vezi sa registrom.

Evaluacija studijskog programa vrši se primjenom sistema internog osiguranja kvaliteta u skladu s odredbama Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Odlukama Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvalitete (HEA), kao i internim pravilima IUS-a.

Vijeće fakulteta, u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju inicira i vrši evaluaciju studijskih programa za sve cikluse. Postupak interne programske evaluacije (samoevaluacije) provodi se kontinuirano i najmanje jedanput po završetku ciklusa studija. Postupak interne programske evaluacije (samoevaluacije) za novi program radi se prvi put u akademskoj godini nakon što prva generacija okonča studij. Periodično vrednovanje programa rezultira provođenjem procesa samoevaluacije i kreiranjem internog Izvještaja o samoevaluaciji

studijskog programa (SER). To je ujedno i preduslov za postupak eksterne evaluacije i u konačnici akreditacije programa.

Kriterij 2.2

Visokoškolska ustanova ima uspostavljene procedure za osiguravanje ishoda učenja.

Uspostavljeni su i sistemi kredita izraženi kroz ECTS bodove u skladu s važećim kvalifikacionim okvirom s dosljednom primjenom na sve programe i s predviđenim prilikama za stjecanja znanja i vještina van ustanove.

Od svog osnivanja IUS koristi evropski sistem prijenosa studijskih bodova ili kredita za svaki nastavni predmet (European Credit Transfer System - ECTS). Broj ECTS bodova za svaki predmet određuje se procjenjujući vrijeme potrebno za uspješno polaganje uključujući nastavu (teorijska i/ili praktična nastava, vježbe, seminarski radovi), učenje (domaći zadaci, projekti, istraživački radovi), te druge potrebne aktivnosti.

Pravilnikom o pokretanju, promjenama i evaluaciji studijskih programa propisani su kriteriji i ciklusi kojima se usvajaju i kontinuirano prilagođavaju studijski programi. Ishodi učenja određeni su i usklađeni s generičkim deskriptorima kvalifikacijskih nivoa sadržanim u Odluci o usvajanju osnova kvalifikacijskog okvira u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj 31/11). Jezgro Evropskog kvalifikacionog okvira (EQF), kao i Prijedlogom Kvalifikacionog okvira Bosne i Hercegovine (NQF) sastoji se od osam zajedničkih referentnih nivoa u kojima se klasifikuju znanja, vještine i kompetencije čijim savladavanjem se postižu zacrtani ishodi učenja. U slučaju osnivanja novih studijskih programa ili samoevaluacije postojećih, navedenim pravilnikom (iz 2023.) propisana je obaveza izrade matrica datih u unaprijed određenim formatima koji čine sastavni dio pravilnika. Silabusi predmeta nalaze se u bazi podataka kojoj se pristupa preko e-campus aplikacije. Svaki silabus ima definirane ishode učenja koji se mogu mijenjati u skladu s propisanom procedurom.

Stjecanje znanja i vještina izvan IUS-a osigurava se kroz studentsku praksu. Ona je obavezan predmet na svim programima na prvom ciklusu koji se vrednuje sa šest ECTS kredita.

Postupak prijave, praćenje i evidentiranja realiziranja studentske prakse detaljnije je uređen [Pravilima o stažiranju i obavljanju stručne prakse za vrijeme studija](#). Nakon završene prakse studenti su obavezni dostaviti izvještaj potpisan i ovjeren od ugovorenog poslodavca.

Studentska razmjena (Erasmus+, Mevlana i individualna razmjena) je još jedan način stjecanje vještina van matične ustanove. Priznavanje ECTS kredita i položenih predmeta tokom boravka na drugoj visokoškolskoj instituciji regulirano je [Pravilnikom o učešću u programima razmjene](#). Na svakom studijskom programu imenovan je koordinator zadužen za verifikaciju predmeta koji se pohađaju u okviru programa razmjene.

KRITERIJ 3. Učenje, podučavanje i vrjednovanje studenata

Kriterij 3.1

Visokoškolska ustanova primjenjuje procedure kojima se osigurava pravičan, transparentan i dosljedan način ocjenjivanja studenata. Predviđene su i mogućnost studentskih žalbi. Procedure su ozvaničene i javno dostupne.

Naš statut temeljni je podzakonski akt kojim se, pored ostalog, propisuju temeljna prava i obaveze studenata. [Pravilnikom o studiranju na prvom i integriranom ciklusu studija IUS](#), [Pravilnikom o studiranju na II ciklusu studija na IUS](#), te [Pravilnikom o studiranju na III ciklusu studija na IUS](#), uređuje se detaljna organizacija i nominalno trajanje studija, način upisa, mirovanje prava i obaveza studenta, postupak ispitivanja i ocjenjivanja, uslovi i postupak provođenja završnog rada, određivanje i zamjena mentora, formiranje komisija u postupku stjecanja akademskih zvanja, provjera plagijarizma, uslovi za dodjelu diplome kao i ostala relevantna pitanja u vezi sa studijem. Sve ispitne aktivnosti koje čine sastavni dio ocjene arhiviraju predmetni nastavnici u skladu s jasno utvrđenim [Pravilima o arhiviranju](#). Komponente i metode ocjenjivanja osmislili su predmetni nastavnici a donji prag prolaznosti jednak je za svaki predmet. Dodatno, svi elementi ocjenjivanja dio su silabusa svih predmeta koji se revidiraju i objavljuju prije početka svakog semestra, a dostupni su na [web stranici](#). Skala ocjenjivanja propisana je Statutom.

Tabela 2: Skala ocjenjivanja na IUS

Skala ocjenjivanja	IUS skala ocjenjivanja	IUS koeficijent ocjene	Slovena ocjena (BiH)	Brojna ocjena (BiH)	Objašnjenje ocjene
0 - 44	F	0	F	5	Ne zadovoljava minimalne kriterije definisane ishodima učenja
45 - 54	E	1			
55 - 64	C	2	E	6	Zadovoljava minimalne kriterije utvrđene ishodima učenja
65 - 69	C+	2.3	D	7	Općenito dobar, ali sa značajnijim nedostacima
70 - 74	B-	2.7			
75 - 79	B	3	C	8	Prosječan, sa primjetnim greškama
80 - 84	B+	3.3			
85 - 94	A-	3.7	B	9	Iznad prosjeka u vezi sa ishodima učenja, sa malim prostorom za poboljšanje.
95 - 100	A	4	A	10	Izuzetan uspjeh u vezi s ostvarenim ishodima učenja, sa ili bez minimalnog prostora za unapređenje.

Okvirni termini ispitnih rokova dio su akademskog kalendara dostupnog na web stranici (<https://www.ius.edu.ba/bs/akademski-kalendar>). Rasporedi ispita objavljuju se blagovremeno, na web stranici i na oglasnim pločama fakulteta. Ocjene parcijalnih i finalnih ispita objavljuju se u roku od pet radnih dana od dana ispitivanja u Studentskom informacionom sistemu, uz naznaku o tome i pravu na uvid putem uspostavljenih sredstava komunikacije korištenih tokom semestra.

Pravo i postupak žalbe na ocjenu, rokovi, način formiranja i rad komisije za reevaluaciju ispita propisani su Pravilnikom. Postupak je ozvaničen a pokreće se studentskim zahtjevom, koji je u formi formulara [F-44/01](#), a provodi se po jasno propisanoj proceduri. Formular je dostupan na web stranici IUS-a, te u štampanoj verziji u Studentskoj službi.

Kriterij 3.2

Visokoškolska ustanova podstiče aktivan angažman studenata u procesima upravljanja.

Statut sadrži odredbe o studentskim organizacijama te propisuje pravo studenata da se organiziraju u organizaciju koja uključuje predstavnike sva tri ciklusa. Osim toga, studentska organizacija imenuje studente u tijela Univerziteta (Senat, fakultetska vijeća, Etički savjet, Ured za osiguranje kvaliteta, itd.), čime se omogućava studentsko učešće u procesima upravljanja i odlučivanja. Predstavnici studenata ravnopravno učestvuju u radu tih tijela, iznose svoje prijedloge, žalbe te imaju pravo glasa.

Nadalje, kako bi podstakao aktivan angažman studenata, Univerzitet osigurava podršku radu studentskih udruženja, prostor za rad a sve u skladu sa Zakonom o studentskom organiziranju Kantona Sarajevo. [Studentski parlament](#) je uspostavljen i radi u skladu sa Statutom SPIUS-a koji propisuje način izbora predstavnika u tijela IUS-a. Rad SPIUS-a je nezavisan i transparentan, a njihove aktivnosti se mogu pratiti i putem web stranice, kao i putem [društvenih mreža](#). Pored navedenog, na početku svake akademske godine, za bruceše se organizuje i [Orijentacijski dan](#) kojom prilikom mogu saznati više o radu Univerziteta, studijskim programima te o studentskim aktivnostima.

Upravljačka tijela i nastavno osoblje podstiču studente na organiziranje [studentskih klubova](#). Studenti samostalno vode klubove uz savjetodavnu ulogu odabranog člana akademskog osoblja. S ciljem predstavljanja studentskih klubova uvedena je praksa organiziranja [Dana studentskih klubova](#).

Aktivan angažman studenata u procesima poboljšanja kvaliteta vidljiv je i kroz njihovo učešće u anonimnim studentskim anketama. Na kraju svakog semestra [studenti popunjavaju anketu](#) za svaki predmet koji su slušali u tom semestru, gdje pored ocjenjivanja kvalitete izvođenja predmeta i načina prenošenja znanja, imaju priliku da kroz rubriku komentara daju konkretne prijedloge poboljšanja metoda rada i izvođenja nastave. [Rezultati studentskih anketa](#) dostupni su predmetnim nastavnicima i upravi, a prosječne ocjene po programima otvorene su i javnosti. Rezultati anketa su predmet diskusija uprave i akademskog osoblja s ciljem utvrđivanja načina poboljšanja utvrđenim u anketama.

Studenti imaju pravo žalbe na proces ocjenjivanja, kao i pravo na peticiju. Na kampusu je postavljen i pretinac za žalbe i pohvale koji predstavlja još jedan način aktivnog učešća studenata u doprinosu osiguranja kvalitete u radu ove ustanove. Postoji i online verzija pretinca sa QR kodom.

Kriterij 3.3

Visokoškolska ustanova podstiče i osigurava međunarodnu mobilnost studenata i zaposlenih, te rukovodi sistemom za širenje njihovih iskustava i primjera dobre prakse.

Jedan od naših strateških ciljeva jeste internacionalizacija (VI, tačka 7, Strategija 2022-2026). Mobilnost (razmjena) studenata, kao i akademskog i administrativnog osoblja, uređena je posebnim *Pravilnikom o učešću u programima razmjene* (IUS–SENATE–11– 2927/2018, u daljem tekstu: *Pravilnik o razmjeni*). Mobilnost se najčešće vrši kroz Erasmus+ program (aktivan od 2014. godine), Mevlana program (aktivan od 2013. godine), te kroz pojedinačne razmjene. Svi programi razmjene blagovremeno su i transparentno promovirani, kako elektronskom poštom, tako i na [web stranici](#).

Jedna od preporuka vanjske komisije za akreditaciju bila je i odobrenje dužeg boravka nastavnog osoblja u programima razmjene. Pravilnikom o razmjeni data je mogućnost dužeg boravka nastavnog osoblja, obzirom da se u članu 15. propisuje da se o dužini trajanja razmjene odlučuje rektor u svakom posebnom slučaju uz prethodnu saglasnost dekana i generalnog sekretara.

U donjoj tabeli su prikazani podaci o mobilnosti studenata i osoblja IUS-a u proteklih 11 godina.

Tabela 3: Podaci o mobilnosti studenata i osoblja od 2013.

Akademska godina	Studenti		Osoblje		Ukupno
	Odlasci	Dolasci	Odlasci	Dolasci	
2013/2014	6	5	0	3	14
2014/2015	2	11	0	8	21
2015/2016	23	21	20	9	73
2016/2017	76	40	41	34	191
2017/2018	76	29	84	71	260
2018/2019	105	45	51	32	233
2019/2020	40	30	5	3	47
2020/2021	0	0	0	0	0
2021/2022	31	26	84	58	199
2022/2023	39	29	48	101	217

Kao što se može vidjeti, broj odlazaka i dolazaka po osnovi mobilnosti je u ovom izvještajnom periodu bio smanjen zbog Covid19 pandemije. Međutim, po okončanju pandemije, vidljivo je povećanje mobilnosti kako studenata, tako i akademskog osoblja.

Očekuje se da će taj rast biti zabilježen i u narednom periodu.

KRITERIJ 4 . Upis i napredovanje studenata, priznavanje i certificiranje

Kriterij 4.1

Visokoškolska ustanova osigurava adekvatne uslove i pruža podršku akademskom napredovanju studenata, osiguravajući jednake mogućnosti.

Osnovni kriterij za upis na IUS je završena četverogodišnja srednja škola ili njoj ekvivalentno obrazovanje, te položen ispit iz engleskog jezika u nivou znanja B2. Cjelokupan proces upisa obavlja se na osnovu javno objavljenog [Konkursa za upis studenata na cikluse](#) i organizacione jedinice te prema utvrđenim procedurama i kriterijima.

Studenti su obavezni znati engleski na naprednom nivou kako bi mogli pohađati nastavu koja se odvija isključivo na ovom jeziku. Nivo znanja engleskog dokazuje se međunarodno priznatim certifikatima (TOEFL, IELTS, i sl.) ili polaganjem ispita iz engleskog jezika (Proficiency Exam) u organizaciji Škole engleskog jezika (ELS) na Univerzitetu.

IUS je mjesto susreta studenata iz preko četrdeset zemalja te je različitost i raznolikost uvijek podržana i ohrabrivana u ovoj kući. Strategija upisa studenata stranih državljana provodi se putem posebne administrativne jedinice koja se bavi isključivo upisom i podrškom studentima stranim državljanima.

Nudimo finansijsku podršku studentima kandidatima za upis kroz različite oblike stipendiranja. Testiranje znanja potencijalnih studenata, a čiji rezultati su osnov za dobivanje stipendije, organizira se u martu svake godine. Testiranje nije eliminatornog karaktera a sastoji se od pitanja i zadataka iz čijih odgovora se može procijeniti motivacija, sposobnost i znanje kandidata potrebno za određene studijske programe. Stipendije se dodjeljuju kandidatima koji su pokazali najbolje rezultate. Pitanja dodjele stipendija je regulirano [Pravilnikom o dodjeljivanju stipendija na IUS-u](#) dostupnim na internetu.

Prilagođavamo nastavne planove i programe potrebama mladih ljudi, te uslovima koji vladaju na tržištima rada. Nastava na drugom i trećem ciklusu u potpunosti je prilagođena zaposlenim studentima te se održava u terminima poslije podne iza pet.

Ovaj univerzitet pruža potrebne uslove i podršku studentima u njihovom akademskom

napretku, tj. stvara okruženje u kojem studenti imaju jednake mogućnosti za učenje i postizanje uspjeha bez obzira na svoja prethodna ostvarenja i sposobnosti. U tom smislu, IUS osigurava pristup resursima poput biblioteke, IT laboratorija, laboratorija vezanih za specijalističko učenje i istraživanje, i sl. Također, svakom studentu se na početku studija dodjeljuje akademski savjetnik koji ga prati sve do diplomiranja. Tokom Škole engleskog jezika, drže se i peer-to-peer individualizirani programi za studente kojima je potrebna pomoć u učenju. Za tu svrhu je osnovana i posebna kancelarija. Studentska služba ima i poseban ured za potrebe studenata drugog i trećeg ciklusa.

Akademski savjetnik konsultuje se o pitanjima vezanim za studij kao što su prijava i izbor predmeta po semestru te analiza uspjeha, dok se za obaveznu praksu i odlaske na eventualnu razmjenu konsultuje i s posebnim savjetnicima koje imenuju vijeća fakulteta. Uvidom u rezultate studenta savjetnik predlaže mjere za poboljšanje rezultata. Ovo može uključivati i promjenu oblasti studija u slučaju procjene da su loši rezultati studenta rezultat manjka interesa za odabrani program. IUS je donio [pravilnik](#) koji određuje minimum uspjeha koji je student obavezan ostvariti kako bi mogao nastaviti studij, a kako bi se spriječilo da neuspješni studenti nepotrebno gube vrijeme i novac.

Osim akademskog uspjeha i napretka, studenti se ohrabruju za učešće u dodatnim aktivnostima kao što su sportske organizacije, rad na projektima van nastave, učešće u studentskim klubovima i organizacijama. Navedeno se ostvaruje putem posebne administrativne jedinice Studentski centar zadužene za vannastavne aktivnosti (različite sportske i društvene aktivnosti). Naš kampus raspolaže i sportskim terenima i infrastrukturom.

Naši studenti uključeni su u procese donošenja odluka i oblikovanja politika na Univerzitetu kako bi se osiguralo uvažavanje studentskih potreba. Aktivno učestvuju u vijećima svih fakulteta, na sjednicama Senata, a Studentski parlament je i službeno predstavničko tijelo studenata već dugi niz godina.

Sistem studiranja prilagođen je studentima s posebnim potrebama, tj. nastava je uspostavljena u smislu omogućavanja prilika za učenje ovoj grupi te je osigurana potrebna tehnička podrška u smislu pristupa svim prostorijama i obrazovnim materijalima. Nekoliko studenata iz ove kategorije, većina sa oštećenjem vida, uspješno su okončali studij. Njihov uspjeh i napredovanje su pokazatelji da IUS pruža dobre uslove za studiranje studentima s posebnim

potrebama te se kroz posvećenost ovoj grupi studenata želi poslati poruka ohrabrenja osobama s posebnim potrebama da se upisuju na visokoškolske ustanove i nastavljaju školovanje. Kandidati za upis s invaliditetom imaju pravo na individualizaciju prilikom upisa i u procesu studiranja, pri čemu se vodi računa da postoje uslovi na određenom programu za navedeno.

U cilju njegovanja inkluzivnog i podsticajnog okruženja u decembru 2023. godine formiran je i tim za izradu smjernica i procedura za inkluziju studenata s invaliditetom. Smjernice će pružiti strukturirani pristup za administrativne službe, akademsko osoblje i sve uključene u ovaj proces, njegujući inkluzivno i podsticajno okruženje.

IUS teži stvaranju inkluzivnog okruženja u kome svi studenti mogu postići svoj puni potencijal. To je i jedan od uzroka konstantnog rasta broja upisanih studenata. Politike i pravila koja zabranjuju diskriminaciju na osnovu rase, spola, starosne dobi, invalidnosti ili drugih karakteristika su vrlo jasne i ozvaničene Statutom i pravilnicima.

Kriterij 4.2

Visokoškolska ustanova ima uspostavljen sistem za priznavanje kvalifikacija i perioda studiranja u skladu s Lisabonskom konvencijom o priznavanju kvalifikacija te prethodnog učenja.

IUS ima uspostavljen sistem i procedure za priznavanje kvalifikacija stečenih u drugim zemljama te priznavanje perioda studiranja na osnovu [Pravilnika o priznavanju inostranih visokoškolskih kvalifikacija](#) kojeg je usvojio Senat. Procedure priznavanja su usklađene s Lisabonskom konvencijom i njenim temeljnim principima.

U prethodnom periodu ostvarili sml odličnu saradnju s nacionalnim Centrom za informisanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja (CIP). CIP daje preporuke i izdaje službene dokumente u vezi priznavanja kvalifikacija u Bosni i Hercegovini. Svaka priznata kvalifikacija prolazi proces davanja preporuke CIP-a.

Uspostavljen je i Ured za priznavanje kvalifikacija zadužen za priznavanje kvalifikacija stečenih van Bosne i Hercegovine. [Upute](#) za proces priznavanja dostupne su na web stranici Univerziteta a broj zahtjeva je udvostručen u posljednje dvije godine.

Kriterij 4.3

Visokoškolska ustanova pravovremeno studentima osigurava potvrdu/uvjerenje o diplomiranju, uključujući dodatak diplomi.

Diploma i dodatak diplomi pripremljeni su prema zvaničnim obrascima Ministarstva za nauku i mlade Kantona Sarajevo. Svakom studentu se garantira izdavanje dokumenata pri okončanju studija koji uključuje slijedeće:

- diplomu (dvojezičnu, na jednom obrascu);
- dodatak diplomi (verzija na bosanskom ili engleskom jeziku);
- uvjerenje o završenom ciklusu studija (verzija na bosanskom i engleskom jeziku);
- uvjerenje o prepisu ocjena – transkript (na bosanskom i engleskom) – koji sadrži nazive pohađanih nastavnih predmeta zajedno s ocjenama, ECTS bodovima, prosjekom ocjena za svaki semestar i ukupnim prosjekom ocjena.

Svi propisani obrasci se pravovremeno ažuriraju u skladu sa preporukama HEA-e. Uzimajući u obzir važnost pravovremenog izdavanja navedenih dokumenata, uspostavljen je efikasan proces koji studentima garantuje izdavanje uvjerenja o okončanju studija u roku od sedam dana, te diplome i dodatka diplomi u roku od mjesec dana.

Studenti se u posljednjem semestru obavještavaju o procesu podnošenja zahtjeva za diplomiranje od strane Studentske službe koja daje jasne upute i relevantne informacije. Svi potrebni obrasci dostupni su kako u prostorijama službe tako i na web stranici. Pravovremeno izdavanje ove vrste dokumenata nije samo administrativni zadatak nego i ključni dio podrške studentima u koracima koje poduzimaju nakon završetka studija te je poseban dio službe zadužen za praćenje tačnosti i pravovremenosti u izdavanju.

Evidencije o izdatim diplomama, kao i kopije istih iz svih navedenih kategorija čuvaju se trajno i prema pravilnicima propisanim od strane Ministarstva, dok se duplikati izdaju prema važećem Pravilniku o izdavanju duplikata diplome.

Upute za pokretanje procesa za diplomiranje, kao i upute za izdavanje duplikata diplome se mogu naći na našoj [web stranici](#).

KRITERIJ 5. Nastavno osoblje

Upravljanje ljudskim resursima na Univerzitetu vrši se na osnovu Statuta i važećeg Zakona o visokom obrazovanju u Kantonu Sarajevo. Upravni odbor usvaja Pravilnik o radu, Pravilnik o unutrašnjoj sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta a rektor predlaže tijelima mjere za unaprjeđenje rada, odlučuje o zasnivanju radnog odnosa na Univerzitetu i zaključivanju ugovora o radu, kao i o pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenika iz radnog odnosa u skladu sa zakonom i planovima razvoja koja utvrdi Upravni odbor.

Administrativnu podršku zaposlenima pruža Služba za personal i ljudske resurse (u daljem tekstu HR služba), koja kroz širok spektar djelatnosti kontinuirano pruža usluge savjetovanja iz svih segmenata radnopravnih odnosa kako državljana Bosne i Hercegovine tako i stranih državljana. HR služba vodi evidenciju o svim relevantnim informacijama o osoblju kao što su spol, starost, akademsko zvanje, godine rada na IUS-u itd. Na čelu ove Službe nalazi se rukovodilac službe kojem pomaže dvoje saradnika.

Kriterij 5.1

Visokoškolska ustanova zapošljava dovoljan broj predavača.

Podaci o broju i strukturi zaposlenih, kao i odnos student/nastavnik, u posljednje četiri godine, prezentirani su u tabelama ispod.

Tabela 4: Podaci o broju i strukturi zaposlenih u posljednje četiri godine

AKADEMSKO OSOBLJE				
	2019/2020.	2020/2021.	2021/2022.	2022/23
Redovni profesori	6	6	7	8
Vanredni profesori	18	16	21	22
Docenti	40	41	39	30
Viši asistenti	16	11	8	11
Asistenti	2	10	9	8
Stručni saradnici	0	0	5	4
Profesori emeritusi	2	1	1	1
Vanjski saradnici	11	25	24	40
UKUPNO	95	110	114	124
ADMINISTRATIVNO, TEHNIČKO I OSOBLJE CENTRA ZA CJELOŽIVOTNO				

UČENJE				
	2019/2020.	2020/2021.	2021/2022.	2022/23
Administracija i tehničko osoblje (uređi, centri i fakulteti)	64	58	63	61
Instruktori u ELS-u	20	21	26	32
Administracija ELS-a	3	3	3	4
UKUPNO	87	82	92	97

Tabela 5: Odnos broja studenata i akademskog osoblja

	2019/2020.	2020/2021.	2021/2022.	2022/23.
Studenti	1419	1343	1502	1967
Akademsko osoblje	95	110	114	124
Odnos broja studenata i akademskog osoblja	14.9	12.2	13.1	15.8

Pored zaposlenika iz Bosne i Hercegovine, zapošljavamo i ljude iz trinaest drugih zemalja svijeta. I to iz Sjedinjenih Američkih Država, Sirije, Poljske, Crne Gore, Irana, Libanona, Turske, Tunisa, Egipta, Gane, Njemačke, Jordana i Bjelorusije.

Pri Školi engleskog jezika (ELS) zaposleno je trideset pet instruktora engleskog, koji ne spadaju u akademsko osoblje u smislu Zakona o visokom obrazovanju, ali koji svakako imaju važnu ulogu u pripremi studenata za pohađanje naših studija.

Pored toga, kao direktna ili indirektna podrška nastavnom procesu u radnom odnosu je i četrdeset osam članova administrativnog osoblja (univerzitetske službe, fakultetska administracija, te administracija ELS-a), te dvadeset šest ljudi za tehničku podršku (higijeničari, čuvari, radnici na održavanju...). Trenutni broj akademskog osoblja, zajedno s vanjskim saradnicima (gostujući profesori i stručnjaci iz prakse) zadovoljava smjernice propisane Standardima i normativima za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Standardi). Shodno tome, a posebno imajući u vidu integritet i interdisciplinarnost naše ustanove i programa, angažiran je dovoljan broj akademskog i neakademskog osoblja za realizaciju svih studijskih programa.

Univerzitet redovno vrši analizu akademskog osoblja baziranu na indikatorima kako slijedi:

- Planovi realizacije nastave. Prije početka svake akademske godine utvrđuje se odluka o planu realizacije nastave s nastavnim zaduženjima. Realizaciju ove odluke prati Vijeće i rektor a usaglašava se s važećim Standardima.
- Broj, pol, starost, staž, akademska zvanja, omjer broja stalno zaposlenih i spoljnih saradnika. HR služba dva puta godišnje (kraj marta i oktobra) izvještava Ured za osiguranja kvalitete o predmetnim indikatorima. Navedeni podaci prolaze kroz Plan-Do-Check-Act ciklus, kako je određeno navedenim Pravilnikom.

Prema Standardima ovaj univerzitet može obavljati djelatnost visokog obrazovanja ukoliko ima potreban broj nastavnog i nenastavnog osoblja u radnom odnosu s punim radnim vremenom odnosno dvije trećine (2/3) nastavnika, dvije trećine (2/3) saradnika i dvije trećine (2/3) ostalih zaposlenika u radnom odnosu s punim radnim vremenom, shodno potrebama studijskih programa koje realizuje. Shodno navedenim brojevima, možemo reći da ispunjavamo navedeni kriterij, kao i da se predano radi na dodatnom osnaženju kapaciteta u pogledu nastavnog kadra. Standardima je utvrđeno da je optimalno nastavno opterećenje nastavnika u okviru pune radne sedmice četiri do pet sati, s tim da je istim pravilima dozvoljen i rad preko navedene norme. Opterećenje nastavnika je devet sati nastave sedmično.

Kriterij 5.2

Visokoškolska ustanova priprema plan zapošljavanja i planiranje razvoja karijera u skladu s redovnom analizom.

Rukovodstvo kontinuirano teži potrebnom povećanju broja a posebno kvaliteta nastavnika. Prije početka studijske godine, fakulteti dostavljaju Senatu i Upravnom odboru dinamički plan potreba za raspisivanje konkursa za izbor u zvanje. Odobren od Upravnog odbora ovaj plan je u direktnoj vezi s planom realizacije nastave koju usvaja Senat na prijedlog Vijeća fakulteta a cjelokupan proces inicira dekan. Oba dokumenta zasnovana su na analizi ljudskih resursa u odnosu na potrebe nastavnog procesa. Plan realizacije nastave, po već ustaljenoj proceduri, priprema se uz uvažavanje Standarda i normativa¹¹ iz oblasti visokog obrazovanja

¹¹ Vlada Kantona Sarajevo do izrade ovog izvještaje nije donijela Normative i Standardde, koji su propisani i u skladu sa novim Zakonom o visokom obrazovanju (Sl. novine Kantona Sarajevo, 36/22), te IUS posredno, u nedostatku propisanog akta pod nazivom „Normativi i standardi“, koristi posljednji važeći pod nazivom Standardi i normativi, u skladu sa članom 179 stav (2) istog Zakona.

u KS, u pogledu sedmičnog nastavnog fonda. Ukoliko se ustanovi manjak nastavnika u određenoj oblasti, raspisuje se konkurs putem kojeg se pokušava pronaći adekvatan kadar, lokalno i na međunarodnom tržištu rada. IUS se oglašava na više platformi kao što su HigherEdJobs, LinkedIn, mojposao, IUS website itd.

Što se tiče planiranja razvoja karijere nastavnog osoblja, prema Statutu IUS-a, vijeća fakulteta razmatraju zahtjeve i utvrđuju prijedloge i program za stručno usavršavanje akademskog osoblja u zemlji i inostranstvu. Postoji nekoliko vidova promocije i podsticanja akademskog osoblja na stručno usavršavanje što će biti detaljnije opisano u Kriteriju 5.4. S ciljem profesionalnog razvoj nastavnog osoblja, rektor je u septembru 2021. godine donio dokument “[Smjernice o profesionalnom usavršavanju tokom trajanja pandemije COVID-19](#)”, kojim je planirano i preporučeno pohađanje tri online kursa na platformi Qedex: Designing and Delivering Online Courses, Essentials of Effective Teaching i Online Learning Assessment. Shodno tome, više od trideset nastavnika pohađalo je i položilo bar jedan od tri predložena kursa.

Za osoblje Centra za cjeloživotno učenje te Školu engleskog jezika, poslove nadzora i predlaganja za raspisivanje konkursa obavlja direktorica Centra. Obzirom na iznenadno povećanje broja stranih studenata, u 2022. godini, primljeno je šestnaest novih instruktora engleskog. Broj potrebnog osoblja u Centru odnosno Školi direktno ovisi o broju polaznika pa se u skladu s tim prave kratkoročni planovi zapošljavanja. Rukovodstvo Škole planira i provodi programe profesionalnog usavršavanja za instruktore. Tokom godine evaluira se rad svakog instruktora te se razmatra postoji li potreba za usavršavanjem nekog aspekata rada. Postoji službeno imenovani Koordinator profesionalnog usavršavanja u Školi koji izravno učestvuje u tom procesu. Jedan od primjera je međunarodna konferencija u Beogradu na koju se svake godine šalju instruktori te brojni online kursevi kao i podrška individualnim profesionalnim usavršavanjima.

Za administrativno i tehničko osoblje, generalni sekretar uz podršku Službe za personal i ljudske resurse (HR) kontinuirano prati potrebe za osobljem u radnim procesima pa predlaže rektoru raspisivanje konkursa za nove radnike, preraspoređivanje ili zatvaranje određenih mjesta.

Detaljnu analizu i prilagođavanje sistematizacije radnih mjesta stvarnim potrebama, redovno obavlja HR služba, u konsultacijama s rektorom i generalnim sekretarom. Tokom prethodnih godina, bilo je više intervencija u sistematizaciji od strane Upravnog odbora, a na prijedlog rektora te su izvršene analize ljudskih resursa i popunjenosti radnih mjesta za administrativno i tehničko osoblje. Rukovodstvo konstantno prati situaciju na lokalnom, regionalnom i

globalnom nivou, a s obzirom na neizvjesnosti koje prate ove trendove vrlo je teško praviti višegodišnje planove zapošljavanja. Što se tiče planiranja usavršavanja administrativnog i tehničkog osoblja, rukovodstvo trenutno radi na iznalaženju najboljeg modela za planiranje usavršavanja ovih radnika. Ova grupa zaposlenika svakako je podstaknuta da učestvuje u odgovarajućim programima usavršavanja, o čemu svjedoči veliki broj učešća u individualnim programima, Erasmus+ treninzima te kolektivnim obukama.

Kriterij 5.3

Visokoškolska ustanova primjenjuje pravične i transparentne procese i procedure kod zapošljavanja i unaprjeđenja zaposlenih. Procedure su utvrđene unaprijed, javno dostupne i usklađene s važećim zakonskim propisima. Članovi u sastavu komisije za izbor u zvanje akademskog osoblja su kompetentni u datoj naučnoj/umjetničkoj oblasti (poljima i granama) u kojoj kandidat traži izbor u zvanje.

Postupci za izbor i napredovanje akademskog osoblja na određeni su Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom i [Pravilnikom o akademskom napredovanju](#). Dokumenti koji reguliraju procedure i izbor kandidata su transparentni, unaprijed objavljeni i usklađeni sa Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo. Proces izbora i napredovanja vodi Komisija imenovana od strane vijeća fakulteta, gdje većina članova moraju biti iz iste dok su ostali članovi iz srodne oblasti. Članovi Komisije za izbor moraju biti u istom ili višem zvanju u odnosu na zvanje u koje se kandidat bira. Oni procjenjuju naučni doprinos kandidata i uspjeh u nastavi prema podacima iz prijave kandidata. Postupak izbora u akademska zvanja je jasno definiran, transparentan i provodi se na osnovu javnog konkursa objavljenog u jednom od dnevnih listova u Bosni i Hercegovini i na našoj web-stranici.

Kriterij 5.4

Visokoškolska ustanova pruža prilike za profesionalni razvoj svih svojih zaposlenih te ih podstiče da te prilike iskoriste.

IUS kontinuirano provodi mjere podsticanja akademskog osoblja u segmentu profesionalnog, akademskog i stručnog usavršavanja, naročito kroz podršku objavljivanju naučnih radova, dodjeljivanja finansijskih sredstava za objavljivanje naučnih i stručnih i umjetničkih radova ([Pravilnik o politici podsticaja i finansijskoj podršci za objavljivanje, učešće na konferencijama i profesionalnom razvoju](#)), finansiranja izdavanja knjiga i udžbenika (u skladu s Pravilnikom o izdavačkoj djelatnosti), podrške za prijavljivanje i realizaciju naučnih

i stručnih projekata kroz Ured sponzoriranih projekata, mogućnost korištenja prava na plaćeno ili neplaćeno odsustvo za profesionalno usavršavanje, prisustva konferencijama i drugih vidova obrazovanja osoblja, a što je detaljno regulirano [Procedurama za korištenje odsustva akademskog i administrativnog osoblja](#).

Lista akademskog osoblja koje je dobilo finansijsku podršku propisanu Pravilnikom o politici podsticaja i finansijskoj podršci za izdavanje knjiga, učešće na konferencijama i programima profesionalnog razvoja čuva se u Službi za finansije i ekonomska pitanja, uz popratnu dokumentaciju priloženu uz zahtjev za podršku. Tokom 2015. godine IUS je uspostavio [Ured sponzoriranih projekata](#) s ciljem pružanja podrške akademskom osoblju u vođenju i traženju projekata finansiranih izvana. Dodatni podsticaj profesionalnom razvoju i usavršavanju svih profila zaposlenih predstavljaju i finansijske olakšice za pohađanje raznih vidova obuka koje organizira Centar za cjeloživotno učenje IUS Life, koji nudi veliki broj kurseva od lingvističkih, umjetničkih do kurseva iz oblasti tehničkih nauka.

U 2022. godini nastavljeno je profesionalno usavršavanje putem QEDEX-a (www.qedex.org), organizacijom sa sjedištem u Velikoj Britaniji, te podružnicama u SAD-u, regionu MENA-e i Indiji. QEDEX platforma ponudila je module profesionalnog usavršavanja za sve uposlenike Univerziteta, kako bi nastavili svoje cjeloživotno učenje i profesionalno usavršavanje. IUS je platio pojedinačne licence za svakog člana osoblja. Po završetku odabranih modula svaki naš učenik, kao i njegov ili njen supervizor, dobio je izvještaj o napretku i eventualno certifikate o uspješnom završetku dogovorenih modula. Osim Qedex online platforme, veliki broj uposlenika učestvovao je na radionicama, okruglim stolovima i sastancima, na teme vezane za njihove predmetne poslove. Najznačajnija od njih je obuka u okviru **certifikacije ISO 9001:2015**.

Uposlenici se motiviraju za stručno usavršavanje i napredovanje kroz popuste u cijeni kurseva koje nudi Centar za cjeloživotno učenje, IUS LIFE.

Učešće u Erasmus+ razmjeni zaposlenika, dodatna je prilika za stručno i profesionalno usavršavanje. Osim kroz programe mobilnosti poput Erasmus, IUS nudi i interne fondove za profesionalno usavršavanje u zemlji i svijetu, te usavršavanje u okviru projekata na našem univerzitetu. Tako akademski kadar, a i studenti uključeni u projekte, imaju priliku boraviti u inostranstvu po potrebama projekta i u skladu s uslovima preciziranim grantom.

Neki od kurseva koje su naši nastavnici pohađali putem platforme Qedex-a su:

- Essentials of effective teaching - Osnove djelotvornog podučavanja
- Designing and delivering online courses - Dizajn i sprovođenje online predmeta
- Online learning assessment – Online procjena znanja

Navedeni vidovi profesionalnog usavršavanja finansiraju se iz budžeta Univerziteta, kroz participaciju ustanova organizatora konferencija i treninga, putem Erasmus+ grantova, te ponekad kroz učešće samih zaposlenika.

U tabeli ispod nalaze se podaci o profesionalnim usavršavanjima u posljednjih pet godina.

Tabela 6: Profesionalna usavršavanja u posljednjih pet godina

	2019	2020	2021	2022	2023	Ukupno
Edukacije (npr. Granulo doo ZOP/ZNR)	157	2	170		196	525
Konferencije/Seminari/Radionice/Simpoziji		20	13	58	66	193
Erasmus+	35	2	7	36	65	145
Qedex		157				157
Ukupno						1020

Kriterij 5.5

Visokoškolska ustanova akademskom osoblju pruža adekvatne uslove za aktivan angažman u oblasti istraživačkog rada.

Naša kuća podržava istraživački rad akademskog osoblja kroz niz mjera od kojih su najvažnije:

- ulaganje u naučnu infrastrukturu;
- finansiranje troškova participacije na naučnim konferencijama;
- finansijska podrška objavljivanju naučnih i umjetničkih radova;
- odobravanje plaćenog odsustva akademskom osoblju za učešće na naučnim konferencijama, projektima i posjetama drugim ustanovama s ciljem istraživačkog rada;

- podrška istraživačkim projektima putem Ureda sponzoriranih projekata.

Pored stalnog ulaganja u opremu i naučnu infrastrukturu, rukovodstvo podstiče istraživanja kroz posebne mjere od kojih izdvajamo sljedeće:

- Naknade za objavljene naučne radove

IUS ohrabruje objavljivanje radova u renomiranim naučnim žurnalima kroz jednokratne novčane naknade profesorima koji su autori ili ko–autori. Visina naknade za pojedine radove je određena posebnom listom žurnala koji su rangirani po kvalitetu i utjecaju. Važno je napomenuti da se na ovaj način potiče profesore da objavljuju radove u naučnim žurnalima visokog tzv. impakt faktora. U tabeli ispod se vide ukupne isplate za ugovore o autorskim djelima u zadnjih pet godina.

Tabela 7: Ukupni iznosi ugovora o autorskim djelima

Godina	Bruto isplata	Neto isplata	Isplaćeno po godini
2019	8.679,68 KM	7.853,36 KM	16.533,04 KM
2020	20.077,77 KM	18.166,38 KM	38.244,15 KM
2021	26.878,71 KM	24.319,85 KM	51.198,56 KM
2022	9.584,49 KM	8.661,74 KM	18.246,23 KM
2023	18.870,38 KM	17.073,94 KM	35.944,32 KM
UKUPNO ISPLAĆENO	84.091,03 KM	76.075,27 KM	160.166,30 KM

- Plaćena odsustva s ciljem naučnoistraživačkog odnosno umjetničkog rada

Nastavnici se ohrabruju da kroz plaćena odsustva učestvuju u projektima naučnog karaktera. Broj profesora koji koriste ove pogodnosti raste. Finansijska podrška učešću akademskog osoblja na naučnim konferencijama u 2023. godini je iznosila dvadeset dvije hiljade šesto osamdeset maraka a tada je odobreno oko sto dvadeset plaćenih odsustava po osnovi učestvovanja na naučnim konferencijama i radionicama, EU i drugim projektima te radnim posjetama drugim naučnoistraživačkim ustanovama.

- Ulaganje u umjetničku i naučnu infrastrukturu

Ponosni smo na svoju umjetničku galeriju u kojoj profesori, studenti ali i drugi umjetnici izlažu radove. Galerija je otvorena za javnost i sve izložbe su medijski najavljene. U 2023. u Umjetničkoj galeriji je održano šest događaja, pet izložbi i jedan screening koji je organizirao VACD Art klub, dvije studentske izložbe i jedna na kojoj su učestvovali profesori s VACD

programa.

Centar za istraživanje i razvoj (Research and Development Center – RDC) posvećen je održavanju i unaprjeđenju naučnih laboratorija. U razdoblju od 2019. do 2023. godine, značajno su modernizirane postojeće laboratorije, uključujući laboratoriju za ugrađene sisteme, onu za mašinstvo, za fiziku, za PCR analizu i pripremu. Oprema u RDC-u je osavremenjena novim tehnologijama, poput CNC mašine sa šest stepeni slobode, 3D printera, 3D skenera, autoklava i modernih analitičkih uređaja, kao što su automatski brojač ćelija, multikanalna pipeta, te moderna mašina za real-time PCR analizu. Unaprijeđena je i oprema u laboratoriji za mikrobiologiju sa novim inkubatorima za mikrobiološke kulture. Služba za finansije i ekonomska pitanja prati i izvještava o ulaganjima u naučnoistraživačku strukturu, u saradnji s Uredom sponzoriranih projekata te uz koordinaciju prorektora za međunarodnu saradnju i istraživanje.

Izvan zgrade RDC-a izgrađena je posebna radionica koja omogućava zaposlenicima i studentima obavljanje različitih aktivnosti poput tokarenja, lemljenja, varenja i obrade materijala. U 2020. RDC je ojačan novim izolacionim zidovima.

Akademsko osoblje ima fleksibilno radno vrijeme koje podrazumijeva najmanje sto četrdeset sati rada mjesečno u kampusu, i to radnim danima u periodu od sedam do dvadeset dva sata, uz obavezu dolaska u kampus svaki radni dan, osim danima kada je odobreno odsustvo ili je radnik odsutan zbog bolesti. Shodno tome, postoji razlika između ukupnog mjesečnog broja radnih sati (u pravilu između sto šezdeset i sto sedamdeset šest) i broja sati koje nastavnik treba provesti na samom univerzitetu (sto četrdeset). Ovo otvara prostor za naučnoistraživačke aktivnosti na drugim mjestima za koje ne treba posebno odobrenje. Periodi odobrenog odsustva (godišnji odmor, plaćeno odsustvo), kao i privremena spriječenost za rad ne umanjuju navedeni broj sati za odsustvo. Ukoliko je za naučnoistraživački i/ili stvaralački rad potreban čitav dan ili više dana, Univerzitet takav zahtjev tretira kao plaćeno ili neplaćeno odsustvo.

KRITERIJ 6. Resursi za učenje i podrška studentima

Kriterij 6.1

Visokoškolska ustanova ima dovoljno resursa (učionice, laboratorije i laboratorijska oprema, računari, pojedinačni i grupni prostori za učenje, itd.) i uslova za kompletno osoblje i sve

studente.

IUS se nalazi u savremenom novom kampusu opremljenom svim potrebnim resursima za uspješan rad, uključujući učionice, laboratorije, amfiteatre, biblioteku, sportske terene, teretanu, menzu, kafić i druge sadržaje. Kampus zadovoljava propisane standarde potrebnog prostora.

U cilju podrške obrazovnim i naučno-istraživačkim procesima i aktivnostima IUS je uspostavio moderan i fleksibilan računarski informacioni sistem sa profesionalnom mrežnom opremom baziranom na Cisco rješenjima. Osnove univerzitetskog informacionog sistema čine Cisco Blade serveri na kojima su implementirane najsavremenije virtualizacijske tehnologije kao što su VMware vSphere i Microsoft Hyper-V koje sa zajedničkim DELL-ovim diskovni prostorom te Avamar backup sistemom za izradu rezervnih kopija digitalnih podataka čine funkcionalan i moderan podatkovni centar. Kampusov mrežni sistem je s vanjske strane zaštićen visoko softsticiranim i kvalitetnim Cisco FirePower firewall uređajima na kojima su implemetirani sistemi anti-virusne, anti-malware zaštite kao i detaljne URL filtracije digitalnih podataka kako sa vanjske strane tako i sa unutrašnje strane mrežnog sistema. Univerzitet također posjeduje zakupljenu stalnu asinhronu Internet konekciju kapaciteta 250Mbps dok unutar kampusa radi Cisco bežična infrastruktura sastavljenu od Cisco WLC-ova i Cisco AP-ova raspoređenih kako u unutrašnjosti fakultetskih zgrada i studentskih domova, tako i na vanjskom dijelovima kompleksa. Mrežna konekcija bazirana je na optičkim vezama kao i na bakarnim UTP/FTP kablovima kategorije sedam visokih performansi. Imamo i modernu mrežnu Cisco VoIP telefonsku centralu s instaliranih preko sto pedeset telefonskih uređaja s pripadajućim Voice Gateway ruterima povezanim optičkim mrežnim kablovima na centralni mrežni sistem. Studentima i profesorima je na raspolaganju deset savremeno opremljenih kompjuterskih laboratorija s dvjesto desktop računara različitih operativnih sistema (Windows, Linux i MacOS) na kojima je instaliran veliki broj licenciranih i open source softverskih rješenja. Univerzitet ima potpisan sporazum s Microsoftom kojim je ova kuća potpuno licencirana za korištenje velikog broja Microsoftovih proizvoda u obrazovnom procesu (Microsoft365 komunikaciono-kolaboracioni set alata za razmjenu informacija između studenata i akademskog/administrativnog osoblja, Windows 7/10/11, MS Office 365, Windows Server, MS SQL Server itd). Također, osigurane su i softverske licence najpopularnijih inženjerskih i kreativnih softverskih rješenja poput Adobe Creative Cloud, SolidWorks, SolidCAM,

Autodesk Education Master Suite, Cisco Webex, HFSS, AVID, MathWorks MATLAB, IBM SPSS Statistica, STATA, Pointwise, Wolfram Research Matematica, Rhinoceros, Primion web access and security solution, UNIPA studentski informacioni sistem, AYZ Tiger Plus ERP softver, ANSYS HFSS simulation software, PIS Smart ID Card softver i tako dalje.

Preko dvjesto pedeset desktop i laptop računara koriste administrativni i akademski uposlenici. Ne fali ni mrežnih printera. Osamdeset ih umreženo. Tu su jedan A0 ploter, tri A3/A4 printera u boji, pet copy/print mašina, pedeset projektora i preko dvadeset osam pametnih tabli (SMART IDs i Cisco Webex Smartboards). Također, Univerzitet radi sa šest modernih i kvalitetnih radnih stanica s pripadajućim softverskim rješenjima za izvođenje različitijih inženjerskih proračuna i simulacija za izradu diplomskih, magistarskih i doktorskih radova kao i različite vrste naučnoistraživačkih radova i publikacija.

Sve mrežne i komunikacijske aplikacije, usluge i servisi (osnovna univerzitetska domena "ius.edu.ba" kao i veliki broj poddomena, AD, DC, DNS, FTP, studentski informacioni sistem, Sistem za upravljanje bibliotekom, web prezentacija fakulteta i centara, interne aplikacije organizacionih jedinica i druge aplikacije) implementirani su na postojećoj računarskoj opremi unutar osnovnog mrežnog sistema. Naša biblioteka ima deset spojenih računara.

IUS ima i deset registriranih i indeksiranih online žurnala softverski implementiranih i podržanih od našeg IT Centra u naučno istraživačkom radu i napredovanju kako naših nastavnika tako i drugih autora što ujedno predstavlja i bazu znanja iz različitih oblasti.

Za potvrdu autorstva obrazovnih i naučnoistraživačkih radova i projekata tu su i Turnitin software licence koje pomažu nastavnicima provjeriti autentičnost istraživačkih i obrazovnih radova.

Imamo i Centar za istraživanje i razvoj (eng. '*Research and Development Center*', u daljem tekstu RDC) s površinom od oko hiljadu tristo kvadratnih metara. RDC je opremljen laboratorijama i radionicama. Među operativnim laboratorijama su:

1. Laboratorije za genetiku i bioinženjering (GBE)

Ove laboratorije za mikrobiologiju, molekularnu biologiju, PCR analizu te uzgoj ćelijskih kultura, korištene za naučna istraživanja i nastavne vježbe zahtijevaju sofisticiranu opremu i

tehniku ali pružaju studentima i istraživačima priliku da se bave naprednim metodama u području mikrobiologije, molekularne biologije i PCR analize. Opremljene su za uzgoj ćelijskih kultura i provođenje osnovnih eksperimenata.

a) Laboratorija za mikroskopiju i mikrobiologiju (RC G.1)

U laboratoriji za mikroskopiju i mikrobiologiju oprema obuhvaća pripremu i opservaciju mikroskopskih preparata, izradu različitih mikrobioloških medija, uzgoj i obradu bakterijskih kultura, te tehnike bojenja poput Gram pozitivnog i Gram negativnog bojenja bakterijskih ćelija.

Istraživači i studenti imaju pristup naprednim metodama mikroskopije i mikrobiološkim tehnikama koje su ključne za proučavanje i analizu mikroorganizama. Ova oprema omogućava precizno istraživanje strukture i karakteristika bakterijskih ćelija te pruža osnovu za dublje razumijevanje mikrobioloških procesa.

b) Laboratorija za PCR analizu (RC G.2)

Opskrbljena je najsavremenijom aparaturom za pripremu uzoraka i provođenje PCR analiza, uključujući tehnike qPCR (kvantitativna PCR) i RT-qPCR (kvantitativna reverzna transkripcija PCR-a). Studentima se pruža prilika da prate ekspresiju gena u određenim uzorcima. Ovo mjesto omogućava studentima molekularne analize i istraživanje genetičkih aspekata.

c) Laboratorija za ćelijsku kulturu (RC G.2)

Pogodna za studente posebno drugog i trećeg ciklusa uključuje propagaciju i održavanje primarnih i komercijalnih ćelijskih linija, analizu metaboličke aktivnosti, citotoksičnosti i proliferacije, zamrzavanje, brojanje i analizu vijabilnosti ćelija, kao i "*in vitro drug screening*" analize. Studenti ovdje proučavaju normalnu fiziologiju i biohemiju ćelija, ćelijskog metabolizma, homeostaze ćelija te da ispituju utjecaj lijekova i otrovnih spojeva na ćelije. Sada je tu tridesetak različitih modela ćelija raka, uključujući adherentne i ćelijske kulture u suspenziji.

d) Laboratorija za molekularnu biologiju (RC G.3)

Ova oprema uključuje spektrofotometar za analizu apsorpcije svjetlosti, uređaje za izolaciju i

kvantifikaciju DNK i RNK molekula, sistem za analizu uzoraka koristeći SDS-PAGE (*eng. sodium dodecyl sulfate polyacrylamide gel electrophoresis*), uređaje za izolaciju i kvantifikaciju proteina, tehnike western blot za analizu ekspresije proteina, kao i sve potrebne instrumente za analizu i vizualizaciju gelova i proteinskih blotova. To omogućuje istraživačima i studentima izvođenje različitih oglada u molekularnoj biologiji, uključujući analizu nukleinskih kiselina, ekspresiju i analizu proteina.

e) Laboratorija za pripremu (RC G.4)

Namijenjena je podršci vježbama iz opće i organske hemije, uključujući digestor za različite hemijske postupke, kao i za ekstrakciju RNK i DNK prema protokolima koji uključuju toksične reagensne. Ima i komoru za rast biljaka omogućavajući kontrolirane uslove uključujući regulaciju temperature i svjetlosti. Osim toga, tu je inkubator za rast i uzgoj mikroorganizama. U ovoj laboratoriji se nalazi i zamrzivač hlađenja do minus osamdeset za čuvanje raznih uzoraka, uključujući uzorke ćelija raka, DNA, RNA, proteinske uzorke, lijekove za hemoterapiju, bakterijske uzorke i biljne uzorke. Jedan dio opremljen je ledomatom, autoklavom, sistemom destilacije vode, te sistemom za MiliQ pure vodu.

2. Laboratorija za mašinstvo (RC G.5)

Ova soba s alatima pruža priliku korisnicima unaprijediti, procijeniti, dizajnirati i kontrolirati sigurne, održive i ekonomski isplative tehnologije, s ciljem inovativnog doprinosa čovječanstvu. S tim na umu, nastojimo poboljšati istraživanje i obrazovanje te nadahnuti nove generacije da stvaraju nova rješenja.

Bogata je specijaliziranim resursima za istraživačke i studentske projekte. Oprema, koja uključuje ručne alate, alate za bušenje i rezanje, MIG zavarivanje, elektrolučno zavarivanje, te industrijske peći, može se koristiti za tehnike montaže, proizvodnje, dizajna i standardnih zavara, difuzionog zavarivanja, termičke obrade, metalurgije praha, kompozitnih materijala, itd. Osim navedene opreme i alata, laboratorija posjeduje i nekoliko strojeva za testiranje materijala, uključujući mašine za testiranje tvrdoće, uređaje za mjerenje udarne čvrstoće i univerzalne hidrauličke strojeve za testiranje, koji se koriste za testiranje i demonstriranje ponašanja i svojstava materijala.

3. Kompjuterska laboratorija (RC F1.2)

S računarima s posebnim grafičkim karticama korisna je studentima i profesorima za rad na magistarskim i doktorskim tezama te znanstvenim publikacijama. Osim toga, pruža mogućnost održavanja seminara ili radionica koje zahtijevaju računare s naprednom snagom, kao i rad s softverima za umjetnu inteligenciju (AI).

4. Laboratorija za mikrokontrolere i mikroprocesore (RC F1.3)

Olakšava učenje koncepata mikroprocesora. Opremljena je različitim Arduino mikrokontrolerima, C2000 Launchpad mikrokontrolerima od strane tvrtke TI, Schneider Zelio PLC-ovima te MyRio uređajima za akviziciju podataka iz nacionalnih instrumenata. Naučnoistraživačke aktivnosti ovdje obuhvaćaju analizu mikroprocesora i ugrađenih sustava. U laboratoriji se mogu dizajnirati i provoditi različite vrste Internet of Things (IoT) projekata, ugrađenih sustava te eksperimenata u industrijskoj automatizaciji.

5. Radionica za dodiplomski studij (RC F1.4)

Radionica sadrži sav potreban inventar za prototipiranje bilo kojeg uređaja ili instrumenta. Studenti imaju pristup CNC mašinama, 3D printeru i LPFK s104 frez-mašini. Obezbijeđeni su različiti lemnjaci, radna mjesta, računari i WiFi, kao i internet veza kako bi završili svoj rad.

6. Laboratorija za elektrotehniku i elektroniku (RC F1.5)

Opskrbljena savremenom opremom za analognu i digitalnu elektroniku te obradu signala studentima prvog ciklusa pružaja mogućnost izvođenja osnovnih eksperimenata iz područja elektronike. Studenti prolaze iskustva s tehnikama elektroničkog mjerenja, uključujući kreiranje električnih krugova i korištenje alata kao što su osciloskop, napajanje, digitalni multimeter i generator funkcija.

Ova laboratorija olakšava izrade završnih radova na dodiplomskom i diplomskom studiju koji uključuju korištenje PLC-a (programabilnih logičkih kontrolora) i sličnih instrumenata. Tako je svrsishodna primjena teorijskih znanja u praktičnim projektima te živo razvijanje vještina potrebnih za samostalno istraživanje i rješavanje problema u elektronici.

7. Laboratorija za fiziku (RD F1.6)

Ova dobro opremljena soba pruža pristup različitim materijalima i naprednoj tehnologiji kako

bi omogućila studentima da razviju svoje vještine. Sadrži nekoliko FDM 3D printera, DLP/SLA 3D printer, 3D skener, CNC mašinu, laserski rezač za matične ploče, tokarski stroja i druge korisne uređaje i strojeve. Studenti ovdje izvode pokuse povezane s mehanikom, kao što su jednodimenzionalno i dvodimenzionalno kretanje, Njutnovi zakoni, energija, rotacijsko kretanje. Olakšava izvođenje ogleđa, prikupljanje i analiziranje podataka. Ova napredna učionica fizike sadrži sveobuhvatni PASCO sustav za početnike uključujući set optičkih eksperimenata, mehanički (statički-dinamički) eksperimentalni set, set termodinamičkih eksperimenata i set talasnih eksperimenata.

8. GSM i mrežna laboratorija (A B.4)

GSM i mrežna laboratorija opremljena je modernim GSM sistemom i mrežnim alatima.

9. Laboratorija ugrađenih sistema (A B.8)

Na engleskom zvana *embedded system* ova učionica ima i Raspberry Pi čip kartice, računare i potrebne materijale koji omogućavaju studentima različitih inženjerskih oblasti suštinsko razumijevanje kroz praktičan rad. Služi studentima sva tri ciklusa u radu na različitim projektima iz dizajna ugrađenih sistema, komunikacija i programiranja.

10. Laboratorija za upravljanje (A B.9)

Namijenjena studentima viših godina i istraživačima laboratorija za područja povezanih s teorijom upravljanja sadrži opremu za upravljanje linearnim kretanjem, energetskim pretvaračima, kontrolu kretanja na malim udaljenostima, upravljanje sa više od šest stepeni slobode te pruža velike mogućnosti za prikupljanje podataka.

11. Laboratorija za 3D modeliranje i lasersku obradu materijala

Ova učionica dostupna studentima inženjerskih programa, a prvenstveno namijenjena studentima arhitekture. Opremljena CNC mašinom i laserskim sjekačem za pripremu i preradu drvenih i plastičnih materijala prilika je studentima za materijalizaciju nacrtā.

Kriterij 6.2

Visokoškolska ustanova ima knjižnicu opremljenu adekvatnim brojem bibliotekskih resursa u štampanom i elektronskom obliku i odgovarajući prostor i opremu za mirno čitanje i rad.

Raširena na petsto šezdeset metara kvadratnih daje i sto šezdeset dva čitalačka mjesta

podijeljena u šest čitaonica. Pored glavne ima i čitaonicu za učenje u grupama, jednu za učenike engleskog, kompjutersku sobu, jednu usmjerenu na doktorante, posebnu za izradu završnih radova i arhivu. Biblioteka ima dvadeset devet hiljada tristo sedamdeset devet bibliotečkih jedinica (uključujući periodične publikacije, referentnu građu, završne studentske radove...), odnosno preko dvadeset i jednu hiljadu knjige na engleskom, turskom i bosanskom jeziku, te manjim dijelom na drugim svjetskim jezicima kao i na različitim pismima.

Bibliotečki fond raspoređen je u šest kolekcija: knjige na engleskom, turskom, bosanskom jeziku, na drugim jezicima, periodika, arhiva završnih radova.

Broj bibliotečkih jedinica konstantno je u porastu zahvaljujući nabavkama novih knjiga, poklonima, razmjenama, te vlastitoj produkcije. Sve bibliotečke jedinice koje se koriste u nastavi su stručno obrađene u ZAKI-X (jedininstvenom informacijsko - tehničkom sistemu za upravljanje cjelokupnim radom biblioteke i nadzorom cirkulacije knjižne građe). Svaka obrađena bibliotečka jedinica opremljena je 3M kodom radi RFDI zaštite. Bibliografski opis obrađenih naslova vidljiv je i pretraživ putem online kataloga što uključuje pružanje informacija o lokaciji, raspoloživom broju primjeraka i dužini trajanja posudbe. Knjige su zavedene prema Deweyovoj decimalnoj klasifikaciji (DDC) - najraširenijem sistemu klasifikacije u svijetu.

U biblioteci je osigurana osnovna i dodatna literatura za predmete iz nastavnog plana i programa. Dodatna referentna građa dostupna je putem elektronskih baza poput JSTOR (<https://www.jstor.org/>) direktno na Univerzitetu, a radi pristupa većem broju naučnoistraživačkih resursa izvan kampusa imamo ugovor o saradnji s Nacionalnom i univerzitetskom bibliotekom Bosne i Hercegovine.

U cilju usavršavanja nastavnog procesa, usklađivanja rada sa savremenim digitalnim dostignućima i pružanju kvalitetnih resursa za rad, u toku 2023/2024. akademske godine studentima je omogućen rad s Pearson MyLab and Mastering obrazovnom web platformom. Ova web platforma ima za cilj poboljšanje uspjeha studenata prve godine u nekoliko oblasti poput matematike i fizike.

Do sada je IUS publikovao pedeset tri monografije, a četiri periodične publikacije aktivne su u (OA – Open Access) na našoj web stranici. Članstvom naše kuće u Crossref omogućeno je dodjeljivanje DOI (Digital Object Identifier) broja. Trenutno se DOI broj dodjeljuje aktivnim časopisima na IUS-u i člancima unutar tih časopisa.

Kriterij 6.3

Visokoškolska ustanova sistematski i djelotvorno planira, koristi i provjerava svoje resurse, u skladu sa strateškim planom.

Pravilnikom QA-a uspostavljene su osnove za primjenu upravljanja na osnovu ciljeva, te procesni pristup unaprjeđenju kvaliteta. Usavršavanjem zaposlenika i uspostavom ISO 9001 standarda kvaliteta poboljšan je i sistem kontinuiranog kvaliteta. S obzirom da je IUS relativno mali univerzitet, nastojimo uspostaviti sve one potrebne procese koji doprinose poboljšanju efikasnosti. U skladu s metodom PDCA (planiraj-uradi-provjeri-djeluj), sve navedene faze su bitne u stalnom unaprjeđenju kvaliteta. Definirani procesi se usaglašavaju s ciljevima organizacije, a radimo na tome da budu i međusobno usaglašeni. Napravljen je veliki pomak u odnosu na period koji pokriva prethodna akreditacija Univerziteta, a rad na uspostavljanje funkcionalnog sistema planiranja i provjeravanja resursa, te djelovanja na temelju činjenica je neprekidan.

Kriterij 6.4

Visokoškolska ustanova zapošljava dovoljan broj administrativnog i pomoćnog osoblja.

Univerzitet trenutno broji sto devedeset dvoje zaposlenih. Od ukupnog broja četrdeset osam su administrativci a dvadeset šestoro pomoćno (tehničko) osoblja. Broj radnika za obavljanje administrativnih, računovodstveno–finansijskih, drugih općih i tehničkih poslova, odnosno upravljačko–stručnih poslova zadovoljava smjernice propisane Standardima i normativima za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo.

Kriterij 6.5

Visokoškolska ustanova ima adekvatne procedure i resurse za provođenje svoje strategije za međunarodne aspekte rada.

IUS ima jasno definiranu strategiju za međunarodnu saradnju i potrebne mehanizme i resurse za provedbu te strategije. U 2023. usvojili smo [Strategiju internacionalizacije IUS-a](#) koja određuje strateške ciljeve u oblasti međunarodne saradnje poput povećanja obima te saradnje, privlačenje stranih studenata i istraživača, Erasmus+ mobilnost studenata i osoblja, programi dvojnih diploma, razvoj partnerskih odnosa s drugim institucijama, nastavni plan i program koji prati međunarodne trendove, te podrška inovacijama u obrazovanju kao i primjena znanja kroz istraživanja i projekte. Ovi ciljevi su usklađeni sa [Strategijom](#).

Naš univerzitet ima materijalne i ljudske resurse neophodne za provedbu strateških ciljeva u oblasti međunarodne saradnje. Institucionalni resursi uključuju: finansijska sredstva, osoblje s relevantnim vještinama i iskustvom, fizičku infrastrukturu, kao i tehnološke resurse. Službe koje imaju ključnu ulogu u koordinaciji aktivnosti na međunarodnom nivou su: Ured za međunarodnu saradnju (IRO), Služba za sponzorisanje projekata (Office of Sponsored Projects - OSP), Koordinacijski centar za dvojne diplome.

IRO predstavlja centralni ured za: međunarodnu vidljivost, razvoj međunarodnih partnerstava, mobilnost studenata i osoblja, regulisanje boravišnih dozvola za sve međunarodne studente kroz saradnju s Ministarstvom sigurnosti BiH, Ministarstvom vanjskih poslova BiH, Ambasadama i DKP BiH u svijetu, Centrom za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja te drugih službi na općinskom i kantonalnom nivou; promociju IUS-a u svijetu te upis stranih studenata kroz učešća na međunarodnim sajmovima obrazovanja kao i kroz širenje mreže partnera koji kroz svoje urede promoviraju naše programe.

Služba za sponzorisanje projekata ima sljedeća zaduženja: pruža administrativnu podršku i usluge neophodne za apliciranje na državnim i međunarodnim projektima, kao i za njihovu uspješnu implementaciju, informira o međunarodnim projektnim pozivima za saradnju s akademskim institucijama i istraživačkim organizacijama u cilju ostvarenja raznolike i održive međunarodne saradnje, organizira obuke, webinare i poziva gostujuće EU eksperte (Nacionalni Erasmus+ Ured za BiH i nacionalne kontakt osobe), administrativno podržava i osigurava neophodno za odlazak akademskog osoblja na međunarodne konferencije.

Koordinacijski centar za dvojne diplome ima sljedeća zaduženja: nadgledanje dosljedne primjene protokola o dvojnim diplomama, uspostavljanje službenih kontakata i razmjenjivanje informacija s nadležnim službama partnerskih univerziteta, praćenje napretka internih i eksternih programa i osiguravanje usklađenosti sa standardima akreditacije (odluka o uspostavljanju nove stručno-administrativne jedinice "Koordinacijski centar za dvojne diplome": IUS-REC-01-1802/23).

Redovno ažurirana web stranica sadrži informacije o [uredu za međunarodnu saradnju](#), [programima dvojnih diploma](#), [postojećim projektima](#).

Interne procedure vezane za mobilnost studenata i osoblja definirane su [Pravilnikom o učešću u programima razmjene](#) te [Pravilnikom o studiranju](#). Pravilnik je u skladu s preporukama

Evropske komisije i uputama partnerskih univerziteta te se posebna pažnja posvećuje načinu oglašavanja poziva za učešće, bodovanju, ugroženim kategorijama kao i podršci prije-tokom-poslije mobilnosti.

Pravilnik Službe za sponzorirane projekte detaljno opisuje sve procese i procedure prijave projekata i njihove implementacije. U cilju uspješne realizacije projektnih aktivnosti, Univerzitet uzima u obzir smjernice koje pružaju vanjski sponzori. Pored toga, OSP predlaže načine saradnje s pravnim savjetnicima i finansijskim odjelom. U Pravilniku OSP-a se navodi “Etički kodeks i profesionalno ponašanje” vezan za sve projektne aktivnosti kojim se određuje da uposlenici IUS-a uključeni u projekte moraju poštovati i pratiti odredbe sponzora kao i internu politiku Univerziteta usklađenu s domaćim propisima, kao i propisima država međunarodnih partnera. [Pravilnik](#) i prateći formulari dostupni su na stranicama IUS-a i OSP-a.

U 2023. godini, po prvi put visokoškolske ustanove u Bosni i Hercegovini mogle su aplicirati za ECHE (Erasmus Charter for Higher Education/Erasmus povelja za visokoškolske ustanove) koju dodjeljuje European Education And Culture Executive Agency (EACEA). Stoga, IUS postaje jedna od visokoškolskih ustanova u zemlji kojima se dodjeljuje [Erasmus povelja u visokom obrazovanju](#) za period 2021-2027. Ovom Poveljom potvrđuje se sposobnost i spremnost naše ustanove za aktivno sudjelovanje u međunarodnim projektima i aktivnostima u okviru Erasmus+ programa. ECHE Charter/Povelja je potvrda predanosti IUS-a međunarodnoj saradnji.

Također, u skladu s ostvarivanjem trećeg stuba važeće Strategije – *Globalno građanstvo-podrška razvoju društva*, IUS je postao član međunarodne inicijative o održivom razvoju, *the SDG Accord* koju sprovodi Alijansa za održivo liderstvo u obrazovanju (eng. [The Alliance for Sustainability Leadership in Education](#) – EAUC).

KRITERIJ 7. Upravljanje informacijama

Kriterij 7.1

Visokoškolska ustanova koristi informacione sisteme u cilju prikupljanja, analiziranja i korištenja informacija radi djelotvornosti i unaprjeđenja nastavnog procesa, istraživačkog rada/razvoja umjetnosti, doprinosa razvoju društva, upravljačkih i administrativnih djelatnosti.

IUS raspolaže s nekoliko informacionih sistema za upravljanje i rukovođenje. Svaki od njih služi za prikupljanje i obradu različitih vrsta podataka o studentima, nastavnom osoblju, kapacitetima Univerziteta, nastavnom procesu, i sl. U nastavku je opisana upotreba informacionih sistema, platformi i softvera:

- Studentski informacioni sistem (SIS) koristi se kao osnovni izvor informacija o upisu, broju i strukturi studenata, njihovom statusu i promjenama istog, informacija o prisustvu studenata na nastavi, prijava predmeta i broja ponuđenih predmeta po semestru, broja nastavnog osoblja te omjera istih u odnosu na predmete ili studente, raspored aktivnosti koje se evaluiraju na predmetu, ocjena i uspješnosti studenata na predmetima, prolaznosti studenata, i sl. Studentska služba univerziteta upravlja ovim sistemom. Služba je zadužena da prikuplja, ažurira i obrađuje podatke putem SIS-a, a onda i redovno izvještava o istima kako bi se bolje razumjele potrebe studenata te unaprijedio cjelokupan proces nastave i planiranja.
- Internetska stranica je važan izvor informacija s brojnim aplikacijama pomoću kojih se unose podaci u baze, poput aplikacije za unošenje podataka o naučnim publikacijama profesora i studenata. Ovom platformom se olakšava prikupljanje podataka o istraživačkom radu i umjetničkim projektima na Univerzitetu te omogućava analiza i izvještavanje o naučnoj i umjetničkoj produkciji.
- E-campus, softver Univerzitetskog računarskog centra za bitne procese poput unosa i kontrole silabusa (na početku svakog novog semestra) te prikupljanja podataka vezanih za evaluaciju rada akademskog osoblja. Ured za osiguranje kvalitete prati unos navedenih podataka te obrađuje i izvještava o istima. Također, E-campus je elektronska baza podataka iz oblasti radnopravnih odnosa, koju vodi i ažurira HR služba, a planirano je dodavanje i novih funkcija kako bi ista u potpunosti zadovoljila uslove i mogućnosti softvera za ljudske resurse.
- Sistem za ugovore i obnove upisa studenata je još jedan softver osmišljen od strane Univerzitetskog računarskog centra razvijen za upis novih studenata (tj. pripremu ugovora o studiranju), obnovu upisa, praćenje finansijskih obaveza studenata. Također, koristi se za nadgledanje obaveza studenata stranih državljana vezanih za njihove dozvole boravka u BiH. Ovaj program je povezan sa Studentskim informacionim sistemom te se podaci međusobno i istovremeno ažuriraju i dopunjuju.

- Platforma za prijavu na testiranje za stipendije omogućava prijavu kandidata za upis s bilo kojeg mjesta u bilo koje vrijeme, te praćenje prijave i planiranje testiranja najmanje dva puta godišnje na kampusu. Osigurava i unos rezultata testiranja te se različite analize i strategije razvijaju na osnovu ovih podataka. Studentska služba prati upotrebu navedene platforme.

Svi navedeni informacijski sistemi se intenzivno koriste i redovno unaprijeđuju prema potrebama različitih službi, odjela i rukovodstva. Upotrebljavaju se i za pripremu izvještaja i analiza, kao i dostavljanje podataka drugim institucijama. Pravilnik o unaprijeđenju kvaliteta propisuje periodična i redovna izvještavanja svih službi i odjela u čemu navedeni sistemi igraju ključnu ulogu olakšavajući prikupljanje podataka i donošenje odluka. Informacijski sistemi na IUS-u su također vrlo važan alat za unaprijeđenje efikasnosti i transparentnosti u radu.

Kriterij 7.2

Visokoškolska ustanova redovno prikuplja i analizira podatke o napredovanju studenata kroz studije, stopi uspješnosti i napuštanju studija, omjeru studenata i nastavnog osoblja, itd.

Kao što je već obrađeno u kriteriju 3.1, Ured za osiguranje kvaliteta redovno prikuplja informacije od akademskih i administrativnih jedinica kako bi sačinio Godišnji izvještaj IUS-a (eng. IUS End of Year Report). Izvještaj, pored već prethodno navedenog, sadrži i podatke o stopi uspješnosti i napuštanju studija. Izvještaj se dalje analizira na upravljačkim tijelima.

Kriterij 7.3

Visokoškolska ustanova redovno prikuplja i analizira podatke o radu, starosnoj strukturi i kvalifikacijama akademskog osoblja, uključujući omjer vlastitog i gostujućeg osoblja.

Na osnovi Pravilnika o osiguranju kvaliteta Internacionalnog univerziteta u Sarajevu, Služba za personal i ljudske resurse (u daljem tekstu Služba) kontinuirano prikuplja podatke i izvještava o broju, starosnoj strukturi i kvalifikacijama akademskog osoblja. Relevantni podaci u akademskom i neakademskom osoblju redovno se unose i obnavljaju u e-Campus softveru te drugim evidencijama. Služba dva puta godišnje (krajem marta i oktobra) podnosi izvještaj Rektoratu i Uredu za osiguranje kvaliteta o broju akademskog osoblja u nastavnom procesu (zaposlenici i vanjski saradnici) i broju međunarodnog akademskog osoblja, razvrstanog po studijskim programima, naučno/umjetničko-nastavnim zvanjima, te starosnoj i

spolnoj strukturi. Navedeni podaci se analiziraju na nivou Rektorata i drugih instanci a u svrhu kreiranja strategija zapošljavanja i planiranja potreba za akademskim osobljem u kombinaciji s dinamičkim planovima potreba za raspisivanje konkursa za izbor u akademska zvanja, koji se u skladu sa Statutom usvaja na jednogodišnjoj bazi.

Informacije o radu akademskog osoblja prikupljaju se studentskim anketama te evaluacijom akademskog osoblja. Studenti popunjavaju anketu na kraju svakog semestra. Informacije skupljene u toku ankete analiziraju osoblje i tijela pa se u skladu s tim provode mjere. Obrada podataka vrši se automatski i izvještaji su dostupni nastavnicima i studentima. Cilj studentske ankete je omogućiti studentima da ocijene rad profesora. Anketu provodi Ured za osiguranje kvaliteta. Anketa je anonimna i provodi se online, Rezultati su dostupni rektoru i prorektorima, kao i dekanima. Akademsko osoblje dobija rezultate samo za svoje predmete. Pojedinačni rezultati akademskog osoblja su tajni i dostupni su samo predavaču i dekanu fakulteta. Dekan, međutim, može dati uvid u individualne rezultate odgovarajućem programskom koordinatoru.

Rezultati ankete daju akademskom osoblju i administraciji jasne informacije o tome kako ih ocjenjuju studenti. Međutim, treba imati u vidu da je studentska anketa samo jedan od pokazatelja uspješnosti predavača. Shodno tome, rezultate treba posmatrati kao dio šireg procesa evaluacije nastave, zajedno s kvalitetom obrazovnog procesa s naglaskom na ishodima učenja, stečenim znanjima i kompetencijama, uslovima rada, mogućnosti stručnog usavršavanja akademskog osoblja u pedagoškim vještinama i dr. Na anketu može utjecati redovnost pohađanja nastave, uspjeh studenata i njihova zainteresovanost za predmet koji se vrijednuje, kao i veličina grupe studenata koji učestvuju u anketi.

Sadržaj ovakvog ispitivanja podijeljen je u četiri dijela. U prvom studenti ocjenjuju rad predavača od jedan do pet izražavajući stepen slaganja sa šesnaest tvrdnji vezano za opći rad predavača. U drugom i trećem studenti ocjenjuju organizaciju samog predmeta i rad asistenta. Drugi i treći dio sadrže šest izjava. Četvrti dio su kvalitativni odgovori studenata s pohvalama i primjedbama na rad nastavnika ili organizaciju nastave na predmetu.

Rezultati dobijeni ovim istraživanjem razmatraju se na sljedeće načine:

1. Prosječne ocjene ispod 2,5 kao i visok procenat ocjene 1 (> 15%) ukazuju na određeni problem u nastavi iz perspektive studenata;

2. Poređenjem individualnog rezultata s prosjekom ostalih profesora na studijskom programu i/ili fakultetu ili Univerzitetu.

Važno je naglasiti da bi se metoda pod tačkom 2) smatrala valjanom, neophodno je učešće 50% studenata upisanih na predmet, te da broj studenata u anketi bude minimalno pet. Prilikom analize kvalitativnih odgovora obraća se pažnja na ponovljene komentare, te posebno na komentare većeg broja studenata. Po provedenoj anketi, Univerzitet analizira razloge koji su doveli do niskih ocjena i planira korektivne mjere i aktivnosti u cilju poboljšanja loše evaluiranih dijelova nastavog procesa iz perspektive studenata, u skladu sa Statutom, Pravilnikom o osiguranju kvaliteta i Pravilnikom o postupku evaluacije akademskog osoblja na Univerzitetu.

Akademsko osoblje podliježe postupku godišnje evaluacije. Tokom juna, nakon završnih ispita u ljetnom semestru, administrativne službe i nastavno osoblje Univerziteta unose podatke na osnovu kojih se provodi evaluacija. Proces evaluacije je od 1. jula do 30. juna naredne godine. Akademsko osoblje koje se zaposli na Univerzitetu nakon 1. jula ocjenjuje se samo na osnovu kriterija nastave. U izuzetnim slučajevima koje određuje nadležni dekan, takvo osoblje se također može ocjenjivati i na osnovu kriterija službe.

Nastavnici angažirani s drugih univerziteta ili organizacija podliježu godišnjem postupku evaluacije u nastavi i opcionalno u ostalim oblastima.

Evaluacija akademskog osoblja vrši se u tri oblasti:

- a. **Istraživački i/ili umjetnički rezultati** - IUS je posvećen izvrsnosti u nastavi zajedno s inspiracijom i motivacijom za angažovanje u visokokvalitetnom istraživačkom i/ili umjetničkom radu. Od akademskog osoblja očekuje se istraživačko/umjetnički rad, saradnja s istraživačima van Univerziteta, te objavljivanje naučnih/umjetničkih radova.
- b. **Nastava** - Od akademskog osoblja se očekuju posvećenost nastavnim obavezama, dobri rezultati u nastavi, motiviranje studenata za istraživanje nastavnih tema, inovativne nastavne prakse, različite aktivnosti korisne studentima.
- c. **Služba** - Od akademskog osoblja se očekuje da bude uključeno u aktivnosti korisne zainteresiranim stranama i promoviranje Univerziteta. U ovom dijelu se ocjenjuje rad

nastavnika u raznim komisijama, međuljudski odnosi, rad na promociji naše kuće, te doprinos široj zajednici.

Ukupna formula bodovanja za period evaluacije, kao i vrijednosti za različite aktivnosti u oblastima: istraživački i/ili umjetnički rezultati, nastava i služba, detaljno su predstavljeni u Pravilniku o postupku evaluacije akademskog osoblja, dostupnom na web stranici.

U zavisnosti od rezultata evaluacije, akademsko osoblje se ocjenjuje prema sljedećoj skali:

Tabela 8: Skala ocjenjivanja akademskog osoblja

Ocjena	Bodovi
Odličan	=100
Vrlo dobar	≥ 90 i < 100
Dobar	≥ 75 i < 90
Zadovoljava	≥ 60 i < 75
Slab	< 60

Zbog akademskih potreba na različitim programima, odsjecima ili fakultetima, asistenti, viši asistenti i metodičari se ocjenjuju po istim kriterijima kao i profesori, ali se navedena skala u njihovom slučaju ne primjenjuje. Umjesto toga ocjenjuju ih dekani i koordinatori programa.

Kako bi promovirao pozitivnu radnu atmosferu, Univerzitet je posvećen podršci akademskom osoblju kroz različite vidove finansijskih podsticaja i odobrenih plaćenih odsustava, naročito za akademsko osoblje ocjenjeno kao odlično i vrlodobro. Akademskom osoblju čiji je rad tokom jedne godine ocjenjen kao slabo, izdaje se službeno upozorenje dekana/rektora. Onima tokom dvije godine ocjenjenim slabo može se otkazati ugovor o radu o čemu odlučuje Upravni odbor.

KRITERIJ 8. Informiranje javnosti

Kriterij 8.1

Visokoškolska ustanova na svojoj internetskoj stranici objavljuje informacije o aktivnostima, uključujući one o studijskim programima i zvanjima, koje su jasne, tačne, objektivne,

aktuelne i lako dostupne. Informacije se objavljuju na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini i na engleskom jeziku.

Rasi uspostavljanja preduvjeta za proces akreditacije studijskih programa, te bolje uvezanosti podataka i kvalitetnije analize procesa, započeta je nadogradnju [E-Campus sistem-a](#). Na taj način poboljšana je vidljivost i transparentnost javnih podataka kao što su nastavni planovi i programi. E-campus podaci su dostupni putem naše stranice. Podaci koji se kontinuirano obnavljaju putem navedene baze podataka su, između ostalih, i silabusi predmeta. Uz to, svaki član akademskog osoblja ima svoju stranicu putem pristupa rezultatima semestralne studentske ankete te godišnje evaluacije.

Eksterna i interna komunikacija Univerziteta je u nadležnosti [Službe za komunikacije Univerziteta](#). Rad ove službe uređen je [Pravilnikom za odnose sa javnošću i informiranje](#). Služba pored rukovodioca ima još troje stalno zaposlenih.

Pored službene stranice, IUS koristi raspoloživa sredstva informiranja za komuniciranje s javnošću, poput društvenih mreža (službene Facebook, Instagram, Twitter, YouTube, LinkedIn i Google+ stranice). Redovno se priprema i ažurira printani promo materijal s najnovijim informacijama. Informacije dostupne na web-stranici i društvenim mrežama objavljuju se na bosanskom, engleskom i turskom jeziku.

Univerzitet posvećuje pažnju internoj komunikaciji, odnosno blagovremenom i tačnom informiranju svojih uposlenika i studenata. Pored korištenja već navedenih kanala, Služba direktno komunicira s uposlenicima i studentima kroz slanje elektronske pošte, te postavljanjem informativnih postera i obavještenja na oglasne ploče Univerziteta. Redovno komunicira s medijima tako što informacije o aktivnostima, aktuelnostima, te upisnim rokovima prosljeđuje medijskim kućama a vodi evidenciju objavljenih članaka i priloga o Univerzitetu.

Jedan od najučinkovitijih načina informiranja potencijalnih studenata i njihovih roditelja o Univerzitetu i studijskim programima je [Dan otvorenih vrata](#) svakog posljednjeg petka u martu. U sklopu ovog dana testiraju se učenici za dodjelu stipendija. Posjetitelji se obavještavaju o radu i studijskim programima kroz razgovor s uposlenicima i profesorima i promotivni materijal, letke i kataloge. Javnosti se šalje vijest na pomenutim kanalima i dodatno u medijskom saopštenju.

Kriterij 8.2

Visokoškolska ustanova na svojoj internetskoj stranici pruža informacije o djelatnostima u oblasti istraživačkog rada i o radu svog akademskog osoblja (publikacije, projekti, konferencije, itd).

Web stranica Internacionalnog univerziteta u Sarajevu ima pet jasno uočljivih cjelina, od kojih je jedna posvećena istraživačkom radu. Ova stranica daje podatke o publikacijama akademskog osoblja, projektima, naučnim časopisima, istraživačkim centrima kao i laboratorijama i resursima biblioteke. Stranica sadrži svaki projekt detaljno opisan i ažuriran uključujući doprinose akademskog osoblja.

Istraživački rad akademskog osoblja se može pratiti i kroz aktivnosti naših časopisa (EPIPHANY Journal, IUS LAW Journal, PEN Journal i SEJSC Journal).

Važno je naglasiti da biblioteka pruža neophodnu podršku obrazovnom procesu, naučnim istraživanjima i umjetničkom radu kroz različite oblike dostupnih materijala. Bibliotečka zbirka uključuje sve štampane, rukopisne, audio-vizuelne i digitalne materijale, kao što su knjige, časopisi, novine, video zapisi, audio zapisi, referentne zbirke, karte, rječnici, priručnici, enciklopedije, disertacije, fotografije, brošure, katalozi i drugi materijali neophodni za nastavu, naučna istraživanja i umjetničke projekte. Svaki od istraživačkih radova akademskog osoblja, uključujući publikacije, projekte, konferencije i slične aktivnosti, obrađuje se prema Deweyovoj decimalnoj klasifikaciji (DDK) - najrasprostranjenijem sistemu klasifikacije na svijetu, što daje vidljivost i dostupnost.

Na web stranici pod nazivom Publikacije nalazi se popis svih objavljenih radova, konferencija, publikacija i projekata akademskog osoblja.

Kriterij 8.3

Visokoškolska ustanova osigurava sistematsku komunikaciju sa vanjskim zainteresiranim stranama.

Načela i kanali komunikacije te ostala relevantna pitanja regulirana su Strategijom komunikacija IUS-a (broj: IUS–SENAT 11–1062/11) kao i Pravilnikom Službe za komunikacije. Osim navedenih dokumenata IUS priprema godišnji plan komunikacije koji određuje kratkoročne prioritete, ciljeve komunikacije, promocije, i odnosa s javnošću.

IUS objavljuje katalog za buduće studente na više jezika. Glavni fond kataloga je na bosanskom, engleskom i turskom ali su trenutno pripremljene i digitalne verzije na francuskom, arapskom i njemačkom jeziku. Katalog nudi tačne, potpune i objektivne informacije o Univerzitetu i studentskom životu a namijenjen je potencijalnim studentima i njihovim roditeljima. Također, katalog se objavljuje na web stranici Službe za komunikacije.

Pored toga, objavljujemo promotivne materijale (brošure, letke, videa) na nekoliko jezika (bosanski, engleski, turski, arapski), kao i postere i reklame u medijima.

Glavna sredstva komuniciranja s vanjskim zainteresiranim stranama uključuju širok spektar kanala i alata kako bi osigurali efikasnu komunikaciju i saradnju s različitim vanjskim partnerima. Neke od ključnih platformi i sredstava za komunikaciju s internim i vanjskim zainteresiranim su:

- Zvanična stranica: IUS održava detaljnu i informativnu web stranicu koja pruža osnovne informacije o univerzitetu, njegovim programima, istraživanjima, događajima i drugim relevantnim aktivnostima. Ova platforma omogućava vanjskim zainteresiranim stranama najnovije vijesti i informacije. Na sekciji Events se najavljuju događaji dok stranica News donosi članke i zapise o događajima, aktivnostima i uspjesima. Stranica daje i mogućnost virtualnog obilaska kampusa.
- Društvene mreže: Aktivno koristimo društvene mreže poput Facebooka, Twittera, Instagrama i LinkedIn-a the Youtube kanala i TicTok stranice kako bi komunicirao sa svojim pratiteljima i vanjskim zainteresiranim stranama. Ove platforme pružaju interaktivno okruženje za dijeljenje vijesti, događaja, fotografija i drugih informacija, kao i za direktnu interakciju sa zajednicom kroz besplatne i plaćene oglase.
- Elektronska pošta: Kao tradicionalno sredstvo komunikacije, elektronska pošta se još koristi za slanje važnih obavještenja, pozivnica, novosti o istraživačkim projektima i druge relevantne informacije zainteresiranim stranama.
- Promotivni tekstovi i objave na portalima, časopisima i medijima: Ove objave povećavaju vidljivost IUS-a kao brenda među širom publikom i informiraju o dostignućima poput istraživačkih projekata, inovacija, uspjeha studenata i profesora, pružaju informacije o kvalitetu rada i doprinosu ustanove u određenoj oblasti.
- Konferencije i javni događaji: Redovno organiziramo konferencije, simpozijume i druge

javne događaje koji okupljaju akademsku zajednicu, stručnjake, partnere iz industrije, donosioce odluka i druge relevantne aktere. Ovi događaji predstavljaju priliku za promociju univerziteta, razmenu znanja i druženja.

- Dan otvorenih vrata i promotivne radionice: Ovi događaji pružaju priliku potencijalnim studentima da direktno dožive atmosferu univerzitetskog kampusa, upoznaju se s profesorima, osobljem i trenutnim studentima te se obavijeste o programima i uslugama. Potencijalni studenti mogu saznati o akademskim i vanškolskim aktivnostima, pristupu bibliotekama, laboratorijama, sportskim objektima i drugim resursima.
- Katalozi i drugi promotivni materijali: Katalozi pružaju detaljne informacije o programima studija, nastavnicima, istraživačkim mogućnostima, studentskim aktivnostima i uslovima za prijem. Koriste se kao dio strategije privlačenja studenata. Dijele se na sajmovima obrazovanja, školama, agencijama za obrazovanje i drugim mjestima na kojima se može doći do potencijalnih studenata, kako bi se povećala vidljivost i privukla pažnja za univerzitet.

KRITERIJ 9. Kontinuirano praćenje i periodična revizija programa

Kriterij 9.1

Visokoškolska ustanova redovno prati i dalje razvija svoje studijske programe, uz angažman zainteresiranih strana.

U skladu s važećim Zakonom o visokom obrazovanju u Kantonu Sarajevu, studijski programi podliježu evaluaciji, izmjenama i dopunama najmanje jedanput po isteku trajanja ciklusa studija u kojem se realizira program. Pravilnikom o pokretanju, promjenama i evaluaciji studijskih programa koji je donio Senat 2023. uređena su posebna poglavlja u vezi sa zahtjevima:

- redovnog osavremenjavanja studijskih programa,
- promjenama i dopunama programa, i
- redovnoj internoj samoevaluaciji studijskih progama.

Promjene studijskog programa zasnivaju se na potrebi za usklađivanjem sa zakonom, usklađivanju studijskog programa sa strateškim ciljevima Univerziteta, novim naučnim spoznajama, promjenama na tržištu rada, zaključcima donesenim na osnovu provedenih

anketa, analiza i preispitivanja studijskog programa, preporukama za poboljšanje proisteklih iz interne ili eksterne evaluacije, te donesenih korektivnih mjera, kao i mišljenjima unutrašnjih i vanjskih uključenih strana (npr. studenta i/ili njihovih organizacija, predstavnika privrede, profesionalnih udruženja i sl.). Zahtjevi za promjene se podnose Uredu za osiguranje kvaliteta u elektronskoj formi, pri čemu se koristi format F_252, javno dostupan predlagateljima. Ured za osiguranje kvaliteta provjerava kompletnost zahtjeva i isti prosljeđuje Kurikularnoj komisiji.

Interna evaluacija provodi se kontinuirano i najmanje jedanput po isteku trajanja ciklusa studija. Propisani su precizni kriteriji koje slijede opće kriterije i standarde kvaliteta u visokom obrazovanju. Postupak interne programske evaluacije (samoevaluacije) za novi studijski program provodit će se prvi put u akademskoj godini koja slijedi nakon što je prva generacija studenata okončala studijski program i mora biti završena u toj akademskoj godini. Periodično vrjednovanje studijskih programa rezultira provođenjem procesa samoevaluacije i kreiranjem internog izvještaja o samoevaluaciji. Time je ujedno predviđen i preduslov za predstojeći postupak eksterne evaluacije i u konačnici akreditaciju studijskih programa.

Pored gore navedenog i općenito, u fazi evaluacije PDCA ciklusa, a u cilju stjecanja što objektivnije slike o studijskim programima, IUS koristi više vrsta alata za monitoring od kojih ćemo navesti neke od najvažnijih:

- Godišnja analiza uspješnosti realizacije nastavnog procesa i prolaznosti, od izrade izvještaja do usvajanja vijeća i na kraju Senata.
- Analiza kvantitativnih podataka iz jedinstvenog informacionog sistema, kao što je broj upisanih studenata, odustajanje, napredovanje, dužina studiranja, ostvareni i kumulativni CGPA studenta, itd.
- Ankete o kvalitetu realizacije obrazovnog procesa, resursa, izlaznih kompetencija studenata (studentske ankete, alumni, poslodavci, fokus grupe, ankete o popularnosti studijskih programa, zapošljivosti, itd.)
- Periodična revizija ishoda učenja, studentskog opterećenja, itd.
- Godišnja evaluacija akademskog osoblja u područjima naučnoistraživačkog rada, podučavanja i mentorstva, društveno-korisnog rada i projekata.

- Analiza podataka o mobilnosti studenata, akademskog i administrativnog osoblja.
- Analiza potpisanih ugovora o saradnji s drugim institucijama.
- Analiza žalbi studenta.

Sve gore navedene informacije služe rukovodstvu u donošenju mjera za unapređenje.

Kriterij 9.2

Visokoškolska ustanova ima definirane i usvojene procedure za redovno praćenje realizacije studijskih programa.

Metode praćenja realizacije studijskih programa i izvršavanja nastavnih obaveza sumirane su Statutom, i to kroz: a) izvještavanje o realiziranoj nastavi putem redovnih izvještaja; b) analize izvještaja; c) analize povratnih informacija pristiglih od studenata i studentskih anketa, d) elektronski sistem evidentiranja prisustva na radnom mjestu; i e) druge metode utvrđene općim aktom na Univerzitetu.

U skladu sa tim, Pravilnikom u podkriteriju 9.1., jasna je i definirana godišnja analiza predmeta svakog studijskog programa, a kojom se analiziraju rezultati nastave u okviru nastavnog plana i programa i utvrđuje prijedlog mjera za unaprjeđenje. Ovaj postupak se radi na kraju akademske godine, provodi je nosilac predmeta i programski koordinator koji prikuplja podatke sa svakog predmeta. Analiza se dostavlja u pisanoj formi koordinatoru programa na obrascu F_253, koji potom zbirno analizira podatke o realizaciji relevantnog studijskog programa, te ih zajedno s prijedlogom korektivnih mjera prosljeđuje za razmatranje i usvajanje na vijeću fakulteta. Nakon ove faze, izvještaji za svaku akademsku godinu šalju se Senatu.

Pored ovog, studentske ankete provode se redovno svakog semestra na nivou Univerziteta od 2011. godine, a provodi ih Ured za osiguranje kvaliteta. Rezultati se razmatraju na nivou rukovodstva, te se donose mjere za poboljšanje nastavnog procesa.

Kriterij 9.3

Visokoškolska ustanova analizira na koji način su procedure prikupljanja informacija i preduzetih aktivnosti utjecale na unapređenje studijskog programa.

Kao što je već navedeno u obradi prethodnih kriterija, prilikom analize prikupljenih podataka

preispituju se i procedure prikupljanja podataka. Ukoliko se ustanovi da određena procedura ne pridonosi svrsi, pokreće se postupak za izmjenom iste.

KRITERIJ 10. Periodično vanjsko osiguranje kvaliteta

Kriterij 10.1

Visokoškolske ustanove trebaju periodično prolaziti postupak vanjskog osiguranja kvaliteta.

U skladu s Politikom kvaliteta i Strategijom 2022-2026. a u cilju unaprjeđenja sistema upravljanja kvalitetom Generalnog sekretarijata IUS-a, uveden je međunarodni standard kvaliteta ISO 9001:2015 koji uz godišnje eksterne audite vrijedi do jula 2025.

S obzirom na činjenicu da akreditacija studijskih programa nije sistemski provedena u Bosni i Hercegovini, a interes je naših studenata za međunarodnim priznavanjem diploma, IUS je angažirao austrijsku državnu agenciju za visoko obrazovanje i osiguranje kvaliteta (AQ Austria) s ciljem provođenja eksterne akreditacije četiri studijska programa (na prvom i drugom ciklusu). Tri studijska programa dobila su međunarodnu akreditaciju na period od pet godina. Ove aktivnosti su rezultirale uvrštavanjem IUS-a u evropsku bazu podataka DEQAR – [Database of External Quality Assurance Results](#).

Škola engleskog jezika (ELS) akreditirana je od strane EAQUALS (Evaluation and Accreditation of Quality Language Services), međunarodno priznatog tijela za akreditaciju sa sjedištem u Evropi 2017. godine. ELS program Engleskog jezika postao je prvi međunarodno akreditovani univerzitetski program za osnivanje engleskog jezika na Balkanu od EAQUALS. ELS je prošla uspješan proces re-akreditacije EAQUALS-a u 2022. godini, čime je ispunila visoke standarde potrebne za EAQUALS akreditaciju. Nastava, programi kao i organizacija kursa, resursi za učenje, testiranje i evaluacija ocijenjeni su kao visokokvalitetni. Utvrđeno je da institucija vodi računa o dobrobiti studenata i osoblja, te da su svi reklamni materijali tačni i istiniti.

4 ZAKLJUČCI UZ PRIJEDLOG AKTIVNOSTI ZA UNAPREĐENJE STANJA

IUS bilježi najveći rast broja studenta od svog osnivanja, kao i vrlo dobro rangiranje na međunarodnim rang listama univerziteta. Po prvi put od svog osnivanja, u 2024. godini, uvršteni smo na [SCImago ljestvicu institucija](#), jednu od najuglednijih svjetskih rang lista koju vodi Scopus. Trenutno se samo šest bh. univerziteta nalazi na toj listi. Uspjeh je time veći što rangiranje zavisi od veličine univerziteta, tako da su mali univerziteti poput našeg u nepovoljnijem položaju. Univerzitet je također u [EQAR-ovu bazu podataka](#) što je vrlo važan faktor u priznavanju kvalifikacija unutar Evropskog prostora visokog obrazovanja. Ovo je rezultat upornog i predanog rada na kvaliteti obrazovanja i istraživanja u oblastima nauke i umjetnosti. U prethodnom periodu naš univerzitet je značajno unaprijedio sistem osiguranja kvalitete, uveo ISO 9001 standarde u sistem upravljanja administrativnim procesima, te poboljšao obrazovnu i naučnu infrastrukturu.

Odlični rezultati postignuti su i u ispunjenju zacrtanih strateških ciljeva. IUS je blizu finansijske samoodrživosti. Tekući troškovi se uglavnom pokrivaju školarinom, a u manjem omjeru troškove snosi osnivač. U 2023. pokriveno je devedeset posto troškova iz vlastitih prihoda dok je ostatak pokriven od strane osnivača. U nekoliko prethodnih godina počeli smo ostvarivati značajnije prihode od naučnoistraživačkih kao i od privrednih projekata. Povećanje prihoda po ovoj osnovi je i jedan od strateških ciljeva. U posljednje tri godine ukupan novac uplaćen po osnovu projekata je oko jedan zarez sedam miliona maraka.

Osnivanje zajedničkih studija sa renomiranim univerzitetima je započeto u 2023. i nastavljeno 2024. Zajednički studijski programi su pokrenuti s Istanbulskim tehničkim univerzitetom, Univerzitetom u Istanbulu kao i Marama univerzitetom. Glavni cilj ovih programa je povećanje broja i kvalitete stranih i domaćih studenata.

Na inicijativu Ureda za osiguranje kvaliteta, od 2018. aktivno se provode ciljane mjere na doprinosu globalnom blagostanju putem realizacije UN Ciljeva održivog razvoja (SDG). To je prepoznato i na svjetskim listama koje mjere doprinos visokoškolskih ustanova u realizaciji SDG-ija. IUS je jedini univerzitet iz Bosne i Hercegovine koji je na već petu godinu zaredom rangiran na [Times Higher Education \(THE\) Impact Ranking](#). Više detalja o poduzetim aktivnostima u realizaciji Globalnih ciljeva održivog razvoja može se naći na našoj [web stranici](#).

Ubrzan rast Univerziteta, kao i velike promjene u visokom obrazovanju i tržištu rada, donose i mnoge izazove tako da se moramo konstantno prilagođavati uslovima i uvoditi novine u obrazovnim praksama.

Neke od glavnih aktivnosti planiranih u naredom periodu su:

- Otvaranje novih studijskih programa i optimizacija postojećih.
- Pokretanje novih zajedničkih studijskih programa s renomiranim evropskim univerzitetima.
- Formiranje fakulteta medicinskih i zdravstvenih studija i pratećih programa.
- Osnivanje novih certificiranih kurseva formalnog i neformalnog obrazovanja prilagođenih tržištima rada.
- Uspostavljanje inkubacionih centara i infrastrukture za osnivanje start-up kompanija.
- Pобољшanje istraživačkog ekosistema i povećanje broja projekata finansiranih iz fondova EU.
- Pokretanje postupka dobivanja akreditacija studijskih programa.
- Izgradnja novih studentskih domova i nove zgrade unutar kampusa.

Poseban izazov predstavljaju ljudski resursi. Univerzitet će povećati napore da privuče najbolje i najperspektivnije profesore i istraživače kako iz zemlje tako i iz svijeta, a posebno iz redova mnogobrojnog naučnog bh. iseljništva. Obzirom da se nastava odvija na engleskom, ovaj univerzitet može biti važna spona između naučnika u tuđini i domovine. Jačanje ljudskih resursa u administrativnim službama kao i istraživačkim laboratorijima je također jedan od prioriteta. Sistem osiguranja kvaliteta u svim oblastima ostaje glavni prioritet. Imamo sve alate za uspješnu implementaciju procesa definiranih Pravilnikom o osiguranju kvaliteta. Aktivnosti na akreditaciji studijskih programa su već započete i ovi procesi će dodatno poboljšati postojeće sisteme osiguranja kvaliteta.

5 PRILOZI

Slika 2: ISO9001:2015 Certifikat

Slika 3: Certifikat za GreenMetric World University Ranking

Slika 4: IUS is a recipient of the Erasmus Charter for Higher Education (ECHE) Certificate for the period 2021-2027.

COURSE AND LECTURER EVALUATION FORM

	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9
A: I agree totally. B: I agree mostly.	C: I agree partially.		D: I disagree mostly. E: I disagree totally.	
1	The lecturer held classes regularly and followed the established time schedule for the course.			A B C D E
2	The lecturer demonstrated high ethical principles at all times, both in and out of the classroom.			A B C D E
3	The lecturer's communication in English (verbal and written) was clear and understandable.			A B C D E
4	In case the lecturer was prevented to deliver a class as scheduled, s/he informed the students in a timely manner.			A B C D E
5	To enhance students' learning, the lecturer used appropriate modes of course delivery to present the course content.			A B C D E
6	The lecturer came to class well-prepared.			A B C D E
7	The lecturer demonstrated very good knowledge of the subject area.			A B C D E
8	The lecturer followed the course outline as shown in the course syllabus.			A B C D E
9	The lecturer made students comfortable to state their opinion in class.			A B C D E
10	The lecturer answered students' questions in a clear manner.			A B C D E
11	The homework assignments and/or projects were useful to students' understanding of the material.			A B C D E
12	The lecturer clearly prepared the course assessments (quizzes, exams, etc).			A B C D E
13	The lecturer provided timely and constructive feedback on the given tasks.			A B C D E
14	If asked, the lecturer was available to give help outside the class.			A B C D E
15	The course learning outcomes* and types of assessments were clearly set out at the beginning.			A B C D E
16	The course materials (e.g. textbooks, readings, video materials, etc.) were useful to students' understanding of the course.			A B C D E
17	The course was well-organised.			A B C D E
18	The course was worth time and effort I spent.			A B C D E
<p><small>*Learning outcomes are the statements on what students should be able to do after successful completion of the course. Learning outcomes should be clearly stated in the course syllabus.</small></p>				
Comments for Improvement				

Please use this side of the form only

ISO:F211_21

Slika 5: Evaluacijski obrazac kojim studenti ocjenjuju rad akademskog osoblja

 IUS GRADUATES EXIT SURVEY FORM	
A INFORMATION ABOUT THE GRADUATE	
A.1	What study program did you graduate from? ^a SP: _____
A.2	What cycle of study did you complete? I II III
A.3	What is your gender? F M
<small>*THE FORM WILL NOT BE CONSIDERED VALID IF THIS INFORMATION IS NOT PROVIDED</small>	
B SATISFACTION WITH STUDY PROGRAM (all years of study)	
	1 - not at all 5 - to a very great extent
B.1	To what extent did the study program fulfill your expectations? 1 2 3 4 5
B.2	To what extent you think did the study program train you for your profession? 1 2 3 4 5
B.3	To what extent you think did the study program equip you with the knowledge/competences to continue your education? 1 2 3 4 5
B.4	To what extent the information you had before enrolment were correct? 1 2 3 4 5
B.5	To what extent you think your study program was hard and demanding? 1 2 3 4 5
B.6	To what extent you were satisfied with the ways the teaching is conducted? 1 2 3 4 5
B.7	To what extent you think academic staff had impartial and fair attitude towards students? 1 2 3 4 5
B.8	To what extent you think academic staff was accessible and helpful? 1 2 3 4 5
B.9	To what extent you think your advisor was accessible and helpful? 1 2 3 4 5
B.10	To what extent you think that the SP offered opportunities for students to take part in academic staff research activities? 1 2 3 4 5
B.11	To what extent you think that the SP offered opportunities for combining different fields of study? 1 2 3 4 5
B.12	To what extent do you think price of study vs. benefit you gained was balanced? 1 2 3 4 5
C SATISFACTION WITH IUS ADMINISTRATIVE SERVICES (all years of study)	
	1- completely unsatisfied 5- completely satisfied
C.1	Student Affairs Office services 1 2 3 4 5
C.2	Student information system usefulness 1 2 3 4 5
C.3	IT Center (email setting, ID cards, etc) 1 2 3 4 5
C.4	Library well-equipped and supported the curriculum 1 2 3 4 5
C.5	Student and Career Center usefulness (opportunities for employment, career advising, work placement/internship) 1 2 3 4 5
C.6	International Relation Office (opportunities for mobility, international exchange benefits) 1 2 3 4 5
C.7	Canteen offer 1 2 3 4 5
C.8	Visa facilitation (if applicable) N/A 1 2 3 4 5
C.9	Organisation of extra-curricular activities by university (offer of trips, health, sport, cultural, etc) 1 2 3 4 5
C.10	Student Parliament (SPIUS) performance and influence 1 2 3 4 5
D SATISFACTION WITH GENERAL STUDY ENVIRONMENT: (all years of study)	
	1- completely unsatisfied 5- completely satisfied
D.1	General quality of campus infrastructure (Access to university, buildings, surrounding) 1 2 3 4 5
D.2	Wi-Fi at Campus 1 2 3 4 5
D.3	Computers access 1 2 3 4 5
D.4	Laboratories' equipment (if applicable) N/A 1 2 3 4 5
E GENERAL SATISFACTION WITH IUS (all years of study)	
	1- very unlikely 5- very likely
E.1	Based on your experience, how likely it is that you would recommend IUS to a future student? 1 2 3 4 5
F	Please provide your comments:
<small>f-131, ver.2, 23.11.2020</small>	

Slika 6: Primjerak obrasca koji se koristi za anketu diplomanata

IUS ALUMNI SURVEY QUESTIONNAIRE

1. Contact information

What is your name and surname?

1.A. What's your personal e-mail address?

1.B. What is your phone number?

1.C. What's the best way to contact you?

1.D. Do you have a LinkedIn profile? If yes, could you please share the link here?

1.E. In which country do you live?

2. Study

2.A. Which study program did you graduated from? (List will be provided)

2.B. Please mark the study cycle: Bachelor Master PhD (can be more than one)

2.C. Which year did you graduate from IUS? (can be more than one)

2.D. Did you continue with further studies after graduating? YES NO

2.E. If yes, in which country /institution/field of study?

2.F. What have proved to be the most helpful things you learned during your studies at IUS?

2.G. What did you learn at IUS that is the most applicable (useful, most vital) to your current professional position?

3. Employment

3.A. Are you currently employed? YES NO

3.B. If yes, which company do you currently work for?

3.C. What field are you currently working in?

3.D. Is your current job directly related to your studies completed at IUS?

3.E. How long did it take you to find a job upon graduation (please mark)?

- Immediately
- 3 to 6 months
- 6 months to 12 months
- After one year
- Didn't find a job. Why?

3.F. Do you feel IUS adequately prepared you to find a job? YES NO

If NO, why?

3.G. Did you have enough practical courses or career advising during your study at IUS which helped you to gain more practical experiences? YES NO

3.F. Please write it down if you have any recommendation for improvement of student preparation for labour market.

4. Engagement with IUS after graduation

4.A. Have you attended any IUS alumni events?

4.B. Have you ever had to seek any of IUS services postgraduation? (i.e. diploma copy, students interested for internship, cooperation with other institution, etc). If yes, how satisfied you were with the IUS response?

4.C. Would you be interested in future engagement with IUS? YES NO

4.D. Please write it down if you have any recommendation for improvement of the alumni engagement at IUS.

5. Overall satisfaction

5.A. On a scale from 1–5, how satisfied were you with your overall experience at IUS?

(0- not satisfied at all, 5- completely satisfied.)

5.B. On a scale from 1–5, how likely are you to recommend IUS to someone else?

(0- not likely at all, 5- very likely.)

5.C. I think that my education at IUS improved my individual/independent working competences.

(0- I strongly disagree, 5- I strongly agree)

5.D. During my education, I gained the ability to work in a team.

(0- I strongly disagree, 5- I strongly agree)

Slika 7: Primjerak obrasca koji se koristi za anketu alumnija

IF YOU ALREADY FILLED OUT THIS FORM, NO NEED TO DO IT AGAIN

STUDENT SATISFACTION SURVEY, AY 2017- 2018

IUS ADMINISTRATION/CAMPUS SERVICE

TICK AS APPLICABLE: 5-agree completely 4-agree to the certain extent 3- neither agree or disagree 2- disagree
1-strongly disagree N/A – did not require the services

When I think of services that I have received in the past year from:

Student Affairs Office	5	4	3	2	1	N/A
I was able to easily get answers to my questions.						
My issues are resolved on the first attempt.						
Staff is kind and polite.						
International Relations Office	5	4	3	2	1	N/A
I was able to easily get answers to my questions.						
My issues are resolved on the first attempt.						
Staff is kind and polite.						
Social and Cultural Activities, Health (Visa Office)	5	4	3	2	1	N/A
I was able to easily get answers to my questions.						
My issues are resolved on the first attempt.						
Staff is kind and polite.						
Career Center	5	4	3	2	1	N/A
I was able to easily get answers to my questions.						
My issues are resolved on the first attempt.						
Staff is kind and polite.						
Finance Office	5	4	3	2	1	N/A
I was able to easily get answers to my questions.						
My issues are resolved on the first attempt.						
Staff is kind and polite.						
Library	5	4	3	2	1	N/A
I was able to easily get answers to my questions.						
My issues are resolved on the first attempt.						
Staff is kind and polite.						
Campus infrastructure, facilities and equipment	5	4	3	2	1	N/A
IUS campus security is excellent.						
I am happy about the equipment available in the classrooms.						
I am happy about the equipment available in the labs.						
I am happy with the campus sport facilities.						
The Campus facilities are clean and tidy.						

If you had the freedom to change anything about the IUS services you receive, what would you change? _____

YOU MAY WRITE ON THE BACK OF THIS FORM!

Slika 8: Primjerak obrasca koji se koristi za studntsku anketu o kvalitetu infrastrukture i administrativnih usluga na IUS-u

Certificate of Accreditation

This is to certify that

**International University of Sarajevo
English Language School**

is accredited by Eaquals.

International University of Sarajevo English Language School has been accredited by Eaquals since 2017 and at the most recent Eaquals inspection in March 2022 its full compliance with all Eaquals Quality Standards was again demonstrated.

Accreditation and membership has therefore been reconfirmed until

31 December 2025.

Thom Kiddle
Chair

Ludka Kotarska
Director of Accreditation & Consultancy Services

Slika 9: Eaquals certifikat dodjeljen Školi engleskoj jezika

Evaluation Form for Incoming Exchange Students

1. General information

Name, Surname, Student ID No: _____

Faculty/ Program /Study Year: (Ex. FENS/GBE/5th Sem 3rd Year or FASS/PSY/3RD Sem 2nd Year)

Period/Place of Exchange: (Ex. Spring 2019 IUS, BH)

Type of exchange you participated in (Erasmus, Mevlana or Individual): _____

2. I am satisfied with the support International Relations Office (IRO) of my **host university** provided regarding this exchange. (Please mark one field with X)

4= Strongly agree	3= Agree	2= Not sure	1= Disagree	0= Strongly disagree
☐	☐	☐	☐	☐

Please explain your answer:

3. The best thing about your mobility, host university and city?

4. The worst thing about your mobility, host university and city?

5. Advice for the next generation coming to our university/city/country?

6. Suggestions for improvement?

Thank you for taking the time to fill in this questionnaire. We will use it to improve our services and help our students for a smoother exchange experience ☺

Slika 10: Upitnik za studente na razmjeni

Tabela 9: Lista naučnoistraživačkih i razvojnih projekata u posljednjih 5 godina

Naziv projekta	Koordinator	Sponzor	Trajanje od/do	Ukupan odobren budžet (KM)
Inovativni AI-okvir za omogućavanje otkrivanja, klasifikacije i praćenja ubilačkih bespilotnih letjelica	Vanr. prof. Tarik Namas	NATO – Sjeveroatlanski savez	26.12.2023 25.12.2026	116,798
Razvijanje kapaciteta za sisteme stručnog obrazovanja i osposobljavanja na Zapadnom Balkanu - DC-VET-WB	Sibela Beširević	EU/Evropska komisija - VET project	01.01.2023 01.01.2026	95,061
Ispitivanje uticaja oblika, visine i međusobnog položaja zgrada na efikasnost vanjske ventilacije i kvalitet zraka	Prof. dr. Muhamed Hadžić	Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade, Kanton Sarajevo	14.09.2023 13.09.2024	41,000
Razvoj termo-panela na bazi slame i materijala sa faznom promjenom (PCM) za pasivnu gradnju	Vanr. prof. dr. Benjamin Duraković	Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade, Kanton Sarajevo	14.09.2023 13.09.2024	32,500
In vitro evaluacija novih terapeutika u liječenju limfoma - IVENT	Vanr. prof. dr. Altijana Hromić-Jahjefendić	Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade, Kanton Sarajevo	14.09.2023 13.09.2024	42,000
Determinante i ishodi različitih tipova inovacija u malim i srednjim preduzećima u Bosni i Hercegovini: Uloga zelenih praksi	Vanr. prof. dr. Emil Knezović	Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade, Kanton Sarajevo	14.09.2023 13.09.2024	30,000
Istraživanje povezanosti finansijskog ponašanja, finansijskog blagostanja i održive potrošnje: višedimenzionalna analiza	Docent, dr. Šejma Aydin	Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade, Kanton Sarajevo	14.09.2023 13.09.2024	5,000
Treća Internacionalna Konferencija o Jeziku,	Vanr. prof. dr. Almasa	Ministarstvo za nauku, visoko	14.09.2023 13.09.2024	2,000

Književnosti i Obrazovanju	Mulalić	obrazovanje i mlade, Kanton Sarajevo		
Deep Tech: Zelena inovacija i preduzetnički potencijal visokoškolskih ustanova na Balkanu.	Vanr. prof. dr. Altijana Hromić-Jahjefendić	Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade, Kanton Sarajevo	14.09.2023 13.09.2024	3,000
Deep Green Inno	Vanr. prof. dr. Altijana Hromić-Jahjefendić	EU/Evropska komisija – EIT HEI Initiative	01.05.2023 31.07.2024	215,141
Tourism education of the future TEF Edukacija turizma budućnosti.	Mirsada Mehremić	Erasmus+ EU/Evropska komisija	01.01.2023 01.01.2025	71,082
Capacity in Digital VET Teaching CANDI - Razvijanje kapaciteta digitalne nastave u stručnom obrazovanju i osposobljavanju.	Emir Šehić	EU/Evropska komisija	01.01.2023 01.01.2025	47,548
Evropska Energetska Sigurnost European Energy Security - EES	Vanr. prof. dr. Aliaksandr Novikau	EU/Evropska komisija Jean Monnet Module	31.12.2022 30.12.2025	46,939
Internacionalizacija stručnog obrazovanja (VET) u Zapadnom Balkanu (WB) - INTERVET WB	Mirsada Mehremić	EU/Evropska komisija - VET project	19.01.2020 19.12.2023	211,023
COVIRNA - Dijagnostički test za unapređenje nadzora i skrbi za pacijente zaražene COVID-19.	Vanr. prof. dr. Kanita Karađuzović-Hadžiabdić	EU/Evropska komisija Horizon 2020	01.11.2020 30.11.2023	117,349
Upravljanje haptičkih interakcija	Emeritus Prof. Dr. Asif Šabanović	Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade, Kanton Sarajevo	01.10.2022 31.12.2023	66,000
ADRION Transnational Master in Renewable Energy	Docent, dr. Ismar Alagić	ADRION IPA	03.01.2023 30.09.2023	104,453
Disperzija aeropolutanata iz saobraćaja u uslovima temperaturne inverzije	Prof. dr. Muhamed Hadžiabdić	Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade, Kanton	28.09.2021 31.12.2022	80,210

		Sarajevo		
Poduzetničke I intrapoduzetničke namjere u Kantonu Sarajevo: generacijski pristup	Vanr. prof. dr. Emil Knezović	Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade, Kanton Sarajevo	28.09.2021 31.05.2023	27,000
Europeizacija Zapadnog Balkana i njena uloga u rastu i razvoju	Docent, dr. Dženita Šiljak	Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade, Kanton Sarajevo	19.11.2021 30.06.2022	20,000
Ceales Skincare Project	Vanr. prof. dr. Altijana Hromić-Jahjefendić	Ceales Skincare	10.01.2020 31.03.2021	41,110
Modeliranje obrazovnog robota (MER)	Prof. dr. Muhamed Hadžiabdić	EU/Evropska komisija	15.10.2019 14.10.2021	72,580
KUL-IUS: Priprema međunarodnog magistarskog studija u bio-tehnološkim naukama na KUL-IUS.	Vanr. prof. dr. Altijana Hromić-Jahjefendić	Nacionalna Poljska Agencija National Polish Agency	16.12.2019 28.02.2021	74,712
Numerička simulacija protoka zraka, disperzije i kvalitete zraka u urbanim orografskim i meteorološkim uvjetima	Prof. dr. Muhamed Hadžiabdić	Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade, Kanton Sarajevo	01.11.2019 29.02.2021	50,000
Automatska regulacija napona i reaktivne snage u mutnim trofaznim distribucijskim mrežama.	Prof. dr. Izudin Džafić	Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade, Kanton Sarajevo	01.11.2019 31.01.2021	60,000
Osnovna istraživanja o povijesnom, političkom, jezičnom, književnom i kulturnom identitetu Bošnjaka.	Vanr. prof. dr. Admir Mulaosmanović	Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade, Kanton Sarajevo	01.09.2018 01.03.2020	70,000
Primjena obrazovnih preporuka kao oblika restaurativne pravde u Kantonu Sarajevo 2012-2017.	Vanr. prof. dr. Ena Kazić	Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade, Kanton Sarajevo	01.11.2018 01.11.2019	1,000

Tabela 10: Primjeri saradnje ius-a sa eksternim zainteresovanim stranama

INDUSTRIJA/POSLODAVCI			
AKTIVNOST	NAZIV KOMPANIJE	OSTVARENI REZULTAT I MOGUĆNOST ZA DALJU SARADNJU	VEZA SA STRATEŠKIM CILJEVIMA
Saradnja sa ekspertima iz prakse. Angažman u nastavi kao i naučno-istraživačkom i umjetničkom radu.	<i>Zavisno od specifičnosti studijskog programa, odnosno istraživačkog projekta.</i>	Studenti su stekli praktične vještine iz oblasti koju studiraju. To su eksplicitno naveli u anketi diplomanata. <i>(IUS Graduate Survey, 2023)</i>	CILJEVI USMJERENI NA STUDENTE (Strateški cilj 1 - SC1) CILJEVI USMJERENI NA ISTRAŽIVANJE (Strateški cilj 2 – SC2)
Putem saradnje IUS-a i poslovne zajednice realizovan je znatan broj studentskih praksi/internship, koje su na IUS-u obavezan predmet	<i>Zavisno od specifičnosti studijskog programa</i>	Iskazano zadovoljstvo studenata u finalnim izvještajima o obavljenoj studentskoj praksi.	CILJEVI USMJERENI NA STUDENTE (Strateški cilj 1 - SC1)
Konsultacije u vezi sa unapređenjem nastavnih planova u smislu potreba tržišta.	<i>Zavisno od specifičnosti studijskog programa</i>	Učvršćivanje veza između IUS-a i poslovne zajednice	CILJEVI USMJERENI NA STUDENTE (Strateški cilj 1 -

			SC1)
Reciklaža i odvoz otpada sa Kampusa	Sporazum potpisan sa JKP RAD u oblasti recikliranja i odlaganja otpada, te sa “Aida Commerce” koji su donirali kontejnere ¹² i korpe te obezbijedili odvoz.	U okviru kampusa se jača svijest studenata I zaposlenika o očuvanju životne sredine i održivom razvoju.	GLOBALNO GRAĐANSTVO – DOPRINOS DRUŠTVENOJ ZAJEDNICI (Strateški cilj 3 – SC3)

VLADINE INSTITUCIJE

AKTIVNOST	NAZIV VLADINE ORGANIZACIJE	OSTVARENI REZULTAT	VEZA SA STRATEŠKIM CILJEVIMA
Angažovanje akademika i administrativnih radnika IUS-a na aktivnom doprinosu izrade Strategija, Zakona i pratećih podzakonskih akata u oblasti visokog obrazovanja u Kantonu Sarajevo.	Kanton Sarajevo, Ministrastvo za nauku, visoko obrazovanje i mlade	Dokumenti u Kantonu Sarajevo u čijoj izradi su predstavnici IUS-a uzeli aktivno učešće: Strategija razvoja nauke u Kantonu Sarajevo za period od 2024. do 2027. godine Strategija prema	SVI STRATEŠKI CILJEVI

¹² Staklo, metal, papir, plastika

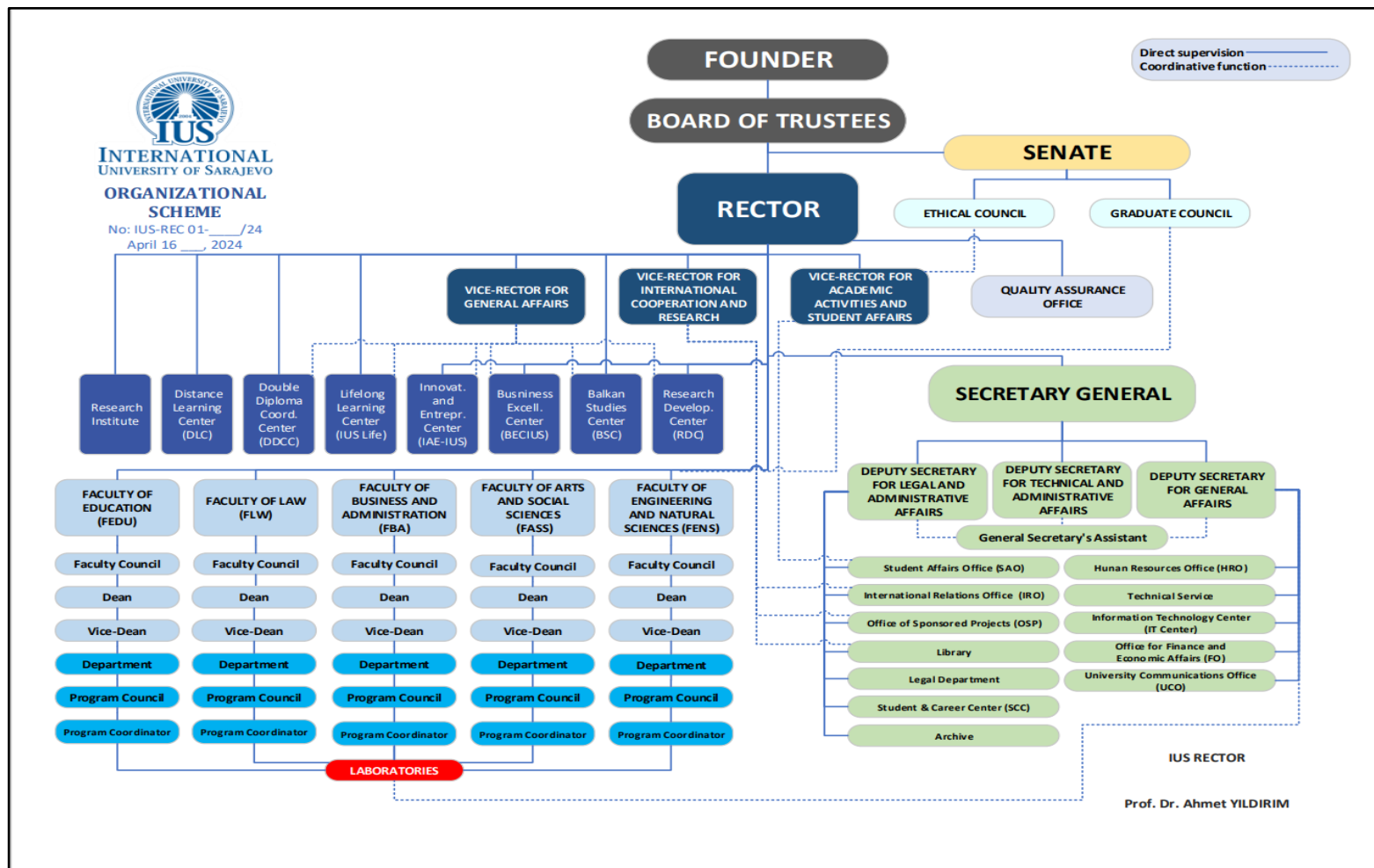
		mladima Podzakonski akti kao npr. Pravilnik o institucionalnoj akreditaciji i akreditaciji studijskih programa	
Saradnja sa CIP-om – periodične konsultacije, učesće predstavnika IUS-a na konferencijama, seminarima i radionicama	Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti/područja visokog obrazovanja - CIP	Informiranost o aktuelnim i relevantnim temama iz oblasti visokog obrazovanja u BiH i EHEA te donošenje odgovarajućih mjera od strane Univerziteta	SVI STRATEŠKI CILJEVI
Saradnja sa HEA-om – periodične konsultacije, učesće predstavnika IUS-a na konferencijama, seminarima i radionicama	Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta Bosne I Hercegovine - HEA	Informiranost o aktuelnim i relevantnim temama iz oblasti visokog obrazovanja u BiH i EHEA te donošenje odgovarajućih mjera od strane Univerziteta	SVI STRATEŠKI CILJEVI
UNIVERZITETI I DRUGE NAUČNO-ISTRAŽIVAČKE INSTITUCIJE			
AKTIVNOST	NAZIV INSTITUCIJE	OSTVARENI REZULTAT I MOGUĆNOST ZA DALJU	VEZA SA STRATEGIJOM IUS-A

		SARADNJU	
Organizovanje zajedničkog studija prvog i drugog ciklusa u cilju sticanja dvojnih diploma	Istanbul Technical University – ITU, Istanbul University, Marmara University	Web stranica IUS-a	CILJEVI USMJERENI NA STUDENTE (Strateški cilj 1 - SC1)
Omogućeno korištenje resursa Nacionalne biblioteke studentima IUS-a	NACIONALNA BIBLIOTEKA	kontinuirano	CILJEVI USMJERENI NA STUDENTE (Strateški cilj 1 - SC1)
NEVLADINE ORGANIZACIJE I UMREŽAVANJE			
AKTIVNOST	NAZIV INSTITUCIJE	OSTVARENI REZULTAT I MOGUĆNOST ZA DALJU SARADNJU	VEZA SA STRATEGIJOM IUS-A
Razmjena informacija	Erasmus+ ured BiH	Informacije o projektima kao i uspješno realizovani projekti	CILJEVI USMJERENI NA ISTRAŽIVANJE (Strateški cilj 2 – SC2)
IUS je član SDSN-a. Razmjena informacija i mogućnost učestvovanja u zajedničkim projektima	Sustainable Development Solution Network (SDSN) – A global initiative for the United Nations https://www.unsdsn.org/	Razni vidovi edukacije, razmjena informacija	CILJEVI USMJERENI NA ISTRAŽIVANJE (Strateški cilj 2 – SC2)

Razmjena informacija i edukativne radionice	GTZ, UNDP	Širenje svijesti o Ciljevima održivog razvoja (SDG)	GLOBALNO GRAĐANSTVO – DOPRINOS DRUŠTVENOJ ZAJEDNICI (Strateški cilj 3 – SC3)
---	-----------	---	---

ALUMNISTI IUS-a

AKTIVNOST	NAZIV INSTITUCIJE	OSTVARENI REZULTAT I MOGUĆNOST ZA DALJU SARADNJU	VEZA SA STRATEGIJOM IUS-A
<p>Provođenje ankete po raznim pitanjima bitnim za univerzitet.</p> <p>Priče o alumnistima periodično se objavljuju na web stranici u cilju motivacije studenata</p>	IUS ALUMNI	Motivacija studenata i potencijalnih budućih studenata	SVI STRATEŠKI CILJEVI

Slika 11: Organizaciona šema IUS-a

